

»SLOVENE« velja
po pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180.—
za pol leta 90.—
za četrť leta 45.—
za en mesec 15.—
Za inozemstvo celotno K 240.—

== Sobotna izdaja: ==
Za celo leto K 30.—
za inozemstvo 35.—

SLOVENE

Inserati:
Razstojna poltirnica (33 mm
široka in 3 mm visoka ali nje-
prostor)
za enkrat po K 400
za redni razpis po K 800
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/3 mm K 10.
Izbraja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 680 za naročnino in št. 349 za oglase.
avstr. in češko 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7593.

Regent na Gorenjskem in Štajerskem.

Tretji dan svojega bivanja v Sloveniji, v ponedeljek 28. junija, se je prestolonaslednik Aleksander peljal na Gorenjsko. Pred svojim odhodom je sprejel v Ljubljani vojaško parado naše narodne vojske.

VOJAŠKA PARADA V LJUBLJANI.

Ob paradi je segala fronta v poštev prihajajočih čet od vladne palače do Gosposvetske ceste in do Dunajske ceste. Razvrstitev je bila sledeča: Vsi nedodeljeni častniki dravske divizije so stali na prehodu Nunske in Bleiweisove ceste; nato fanfaristi garde: 13 jih je bilo, za njimi stoji gardna konjenica, nato pešadijski polk, kateremu je poveljeval polkovnik Radivojevič. Sledila je dravska divizija, na čelu ji njena godba: pehotni polk št. 40, oddelek strojnih pušk in artiljerijski polk, kateri je stal ob Dunajski cesti pri kavarni »Evropa«.

Regent prihaja.

Trobentač je točno ob 8. uri zatrobental signal: mirno! ki znači, da prihaja regent. V vojni opremi na krepkem rjavcu je prijezdil regent. Kratka, rezka povelja častnikov; vojaki stoje mirno, strumno, pogled v regenta. Regent jaha mimo čet; vsako pozdravi s pozdravom: »Pomozi Bog, junaci!«, krepko odzdravljajo vojaki: »Bog ti pomogi!« Ogledu je sledilo defiliranje pred regentom Aleksandrom. Po paradi se je regent Aleksander odpeljal na Gorenjsko.

VOZnja NA GORENJSKO.

Ob devetih zjutraj je oddrdalo izpred vladne palače do dvajset avtomobilov. Na Bleiweisovi cesti se je zbralo občinstvo, ki je v špalirju pozdravljalo regenta.

Prijetna je bila vožnja na Gorenjsko; za regenta pravi odhiti. Sveže jutro, lepa, rosna cesta, brez prahu, bujna narava, hiše v zastavah, zelenju in cvetju, nebroj slavalokov, mlajev, na vsaki vasi in ob slavalokih pa zbrano prebivalstvo, ki je navdušeno pozdravljalo prestolonaslednika. V št. Vidu je pričakala regenta velika množica, duhovščina, učiteljstvo in šolska mladina z zastavicami v rokah, Orli, Sokoli, gasilci, staro in mlado, vse v slavnostnem razpoloženju, z žarečimi obrazi. Prestolonaslednik je izstopil, čeravno to ni bilo v programu, poslušal pozdravne govore, se veselo smehljalo in zahvaljevalo, vstopil v avtomobil in viharno vzklikanje »živio naš regent Aleksander!«, mahanje z robci in klobuki je spremljalo njegov odhod. Dekleta so metale šopke v njegov avtomobil,

ki je bil posut s cvetjem. Ta slika se je ponavljala povsod, kamorkoli je prišel.

Kranj.

Na brdu južno od Save so strelji iz topiča naznanjali prihod regenta. Sprejem v Kranju je bil nepopisno lep. Sprejemstvo je dobilo vtis, da je bil to na vožnji po Gorenjskem od vseh prisrčnih sprejemov najprisrčnejši. Gorenjski fantje na konjih, nato nepregledna množica občinstva na trgu, na katerem so delali ozek špalir: ženska mladina v narodnih nošah, Orli in Sokoli; poslopja so bila vsa v zelenju in cvetju ter v zastavah, z oken pa je ženski in moški svet tekmoval z množico na trgu z navdušenim pozdravljanjem. Prestolonaslednik je pozdravil župan Ferdinand Polak takole:

Visočanstvo! Radost vlada danes v našem mestu in narod je prihitel iz okolice, da vidi in pozdravi našega prvega narodnega vladarja, meni pa je dana častna naloga, da Vaše Visočanstvo pozdravim v imenu našega mesta in tukaj zastopanih občin našega okraja.

Vsi tukaj zbrani želimo, da bi bilo Vašemu Visočanstvu prisojeno dolgo vrsto let srečno in mirno vladati močno in složno Jugoslavijo. V tem zmislu zakličem: Bog nam ohrani mnogo let naše Veličanstvo kralja Petra in naše Visočanstvo prestolonaslednika Aleksandra!

Živijo! Živijo! Živijo!

Nato so bili predstavljeni okoliški župani, dekan z navzočo duhovščino, gimnazijski ravnatelj Fajdič, sodniki in dr. Poslanec Brodar je pozdravil v imenu Jugoslovanske Kmetске zveze. Regent se je prijazno razgovarjal z ljudstvom, obiskal cerkev in prijazno odzdravljajoč, očividno ginjen od sijajnega in toplega sprejema sedel zopet v avtomobil.

Naklo.

Sprejem Nj. Vis. Aleksandra je bil nad vse prisrčen. Vsa vas je pokazala, da ljubi svojega regenta. Vse hiše so bile z zelenjem in z zastavami okrašene.

Šolska mladina je navdušeno pozdravljala svojega prvega narodnega vladarja. Šola je bila vsa v zelenju in v zastavah. Tu je bil nagovor. Prisrčno se je vladar vsakemu posebej zahvalil in mu podal roko. Šolska mladina je lepo zapela »Lepa naša domovina« in »Hej Slovani«, za kar se je regent mladini lepo zahvalil. »Živio« klici so neprestano pozdravljali svojega

narodnega rešitelja in njegove spremljevalce.

Podbrezje.

Tudi v Podbrezju je regent izstopil, čeravno izven določenega programa; pozdravil ga je Aleš Pavlin, najstarejši kmet mu je ponudil kruha in soli.

Radoljica.

Od Radoljice do Bleda in od Bleda do Begunj so gasilci postavili ob cesti častne straže. Radoljica se je odlikovala po dolgem špalirju iz drevesc; še lepši pa je bil živi špalir, ki so ga delali šolska mladina, žene in dekleta v narodnih nošah i. dr.

Bled.

Na Bledu je bil sprejem veličasten. Jezdci so se pokazali prvi in spremljali ob straneh regentov avto do vrh klanca, kjer se je nudil očesu krasen prizor. Kakor daleč je segalo oko, so stali v špalirju šolska deca z zastavicami in šopki, dekleta v narodnih nošah v takem številu, Orli, Orlice, Sokoli, Sokolice, gasilci, in za špalirjem množica, najmanj desetstisoč ljudi. Samo Korošec je došlo na Bled okrog 1500. Med neprestanim vzklikanjem množice se je avtomobilna kolona počasi vozila skozi špalir in potem okoli jezera. Parkrat je dal prestolonaslednik avtomobil ustaviti, da si je ogledoval lepoto Bleda, »to podoba raja«, ki je že našega pevskega prvaka Prešerna navdahnila z nesmrtnimi stihii.

Pred zdraviliškim domom so se avtomobili ustavili. Prostor je bil premajhen, da bi se bile mogle množice razviti in so ljudje le z veliko težavo sproti delali špalir, da je mogel prestolonaslednik skozi.

Pozdravil ga je blejski župan Rus: »Vaše kraljevsko Visočanstvo! Gorenjska stran Slovenije, katero je Bog tako bogato oblagodil z biseri naravne lepote, danes slovesno obhaja svoj praznik Vašega prvega prihoda. Vsi župani kot zastopniki ljudstva, ki biva v teh lepih krajih, vsa načelstva društev in korporacij so z radostjo prihiteli danes na Bled ter se čutijo srečne, da Vam morejo izraziti svojo globoko in verno vdanost. Vsemogočni Vas vodi in ohrani dolgo vrsto let v srečo in prospeh verno Vam udanega slovenskega naroda ter Vam podeli zmago nad vsemi sovraži naše mile jugoslovanske domovine. Slava, slava, slava!«

Župan Ma y r iz št. Jakoba v Rožu je pozdravil regenta v imenu koroških županov:

»Vaša kraljevska Visočnost! Prevzvišeni gospod Prestolonaslednik in regent!

Čast mi je pokloniti se Vaši kraljevski Visokosti kot zastopnik koroških županov iz onega ozemlja na naši severni meji, ki ga je šele pred par meseci vnovič osvobodilo srbsko junaštvo iz tisočletnega robstva in suženstva.

Pozdravljamo Vašo kraljevsko Visokost kot predstavnika one državne sile, ki nas je osvobodila, z izrazom iskrene vdanosti in srčne hvalečnosti, ki jo hočemo izkazati z dejanjem o priliki bližajočega se plebiscita.

In ko bo naša usoda končnoveljavno določena, ko bomo tudi mi ujedinjeni v mogočnem kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev, takrat, upamo, da bomo mogli pozdraviti Vašo kraljevsko Visokost na staroslavni koroški zemlji, da zadoni iz tisoč grl, iz enoglasne navdušenosti današnji naš klic: »Njegova kraljevska visokost, naš rešitelj in regent, živio, živio, živio!«

Pozdrav poslanca Grafenauerja regentu.

Regentu se je poklonila deputacija koroških Slovencev pod vodstvom poslanca Grafenauerja in Smodeja

Mučenik in prvobornik koroških Slovencev gospod Grafenauer, kateri je v bivši Avstriji toliko prestal za svoj rod, je pozdravil regenta s sledečim govorom:

Vaše kraljevsko Visočanstvo! Ne najdem besedi, s katerimi bi zamogel dati primerne izraza čutilom, ki napolnjujejo in obvladujejo moje srce, ko me je po 1300 letnem mučeniškem trpljenju našega naroda na Koroškem doletela izvanredna čast, da morem ob tej svečani priliki pozdraviti prvič na osvobojeni slovenski zemlji našega narodnega vladarja in gospodarja. Vaše kraljevo Visočanstvo! Zastopniki osvobojenega dela Koroške Slovenije so prihiteli z veseljem in nepopisnim navdušenjem sem, da izrazijo Vašemu kralju. Visočanstvu dolžno zahvalo za njihovo osvoboditev izpod težkega tujega jarma sužnosti in robstva in da obenem izrazijo svojo popolno udanost slavni vladarski hiši Karagjorgjevičev, kakor tudi Vašemu kraljevskemu Visočanstvu. Pri tej priložnosti mi bodi dovoljeno izraziti svojo hvalečnost vsemu skrbškemu narodu, kateri je po svoji obudovanju vredni hrabrosti največ pripomogel k osvoboditvi slovenskega Krotana. Obenem si pa dovoljujem z zrazom zahvale, udanosti in ljubezni združiti zadnjo željo mojega poli-

kev zelo slabo zastopana. O poljskem duhovništvu sem govoril že na drugem mestu. Mi sami bi morali skrbeti za prevode naše literature na ruski jezik. Herder bi brez bojazni lahko otvoril tozadevni oddelek, kjer bi zaposlil slovenske teologe, ki bi prevajali. Ni dvoma, da bi take prevode Rusi kupovali in bi nam bili hvaležni zanje.

2.

Rusko versko življenje ima s stališča zapadnega človeka skoro kuriozno sliko, ki jo ta nikakor ne more pojmiti.

V čem se pravzaprav javlja religioznost pri Rusih?

Pri inteligenci, kolikor ni indiferentna (veri naravnost sovražno, razen one vzgojene na zapadu, v prvi vrsti socialistične in posebno boljševiške, sploh ni), v nekem misticizmu, »bogoiskateljstvu«, stremljenju k idealu Dobra, Ljubezni, Vsečloveštva; zelo razvita je vera v Kristusa, redko se najde namigovanje na to, da je on le vzvišen, popoln človek; Kristus sije Rusu v nekem mističnem sijaju; vsa njihova literatura, celo najbolj posveta je polna teh predstav. V Rusih se je ohranilo »hiliastično« razpoloženje prvih krščanskih stoletij: pričakovanje carstva božjega na zemlji.

Popolnoma tuje jim je pojmovanje cerkve kot vojujoče (ecclesia triumphans ali militans), za nje je cerkev samo mistična družba vernikov, združenih v Kristusu

LISTEK.

Dr. Fr. Stelè in Fr. Terseglav:

„Sveta Rusija“.

(Dalje.)

Najnovejše kulturno gibanje v Rusiji. Boljševizem pa, ki je hotel uničiti vsak cerkven upliv in vsako tradicionalno verstvo, dosega v praksi ravno nasprotno rezultate, kakor bomo videli na drugem mestu. S tem da duhovščina umira trumoma mučeniške smrti, se ožarja cerkev v očeh naroda zopet z avrelo svetništva, narod se zopet zgrinja k nji in znani so slučaji, ko se je ves Petrograd z elementarno silo dvignil na ulico in protestiral proti nasilju boljševikov napram samostanom; drug slučaj, ko je vsa Moskva stopila na ulico, da dokaže simpatije patriarhu Tihonu, proti kateremu so za njegov apostolski nastop z nasiljem nastopili boljševiki; znan mi je tretji slučaj, ko se je ves Omsk (po vojni in po revoluciji polmilijski Babilon sredi sibirskih step) dvignil in protestiral proti oskrumbi cerkva in njihovih svetinj.

Ruska cerkev je na važnem križpotju in z njo celo versko življenje Rusije. Zapad ne sme spati, rodovitna njiva ruske cerkve je pripravljena, da sprejme svet.

zato ne obočujemo se in »sejmo semena Kristove ljubavi«; kdor bo preje razumel važnost momenta in prvi sejal, ta bo tudi žel, ko se zapletene ruske razmere malo uredijo.

Se par besed o ruski bogoslovski literaturi. Krivo bi bilo podcenjevati njeno vrednost. Stroke, ki bi lahko tudi nam odprla nove horizonte in lahko obogatele našo bogoslovsko znanost, so posebno: cerkvena zgodovina, zgodovina krščanske (posebno starokrščanske in bizantinske) umetnosti, arheologije, vzhodna patristika in liturgika. Asketičnih knjig imajo dosti, toda slabe kvalitete in nihče jih ne čita. Tudi hagiografija je na nizki stopinji. V primeri z našim je slabo tudi dogmatično in moralno bogoslovje ter homiletika. Skoro nič ni razvita sholastična krščanska filozofija; o sv. Tomažu Akvinskem nimajo, kolikor mi je znano, niti enega važnejšega dela. Apologetika je dobra, pa je malo. Večinoma prevajajo protestantovske, redko katoliške apologete. Krščanske filozofije kot sistema sploh nimajo. Izjema je edino Vladimir Solovjev. Pravoslavni laiki pa si ustvarjajo vsak sam svoj sistem, ki je zelo megleno-mističen, kar odgovarja ruski naravi; tako se n. pr. največji filozof Nesmjelov, naslanja na Kanta, stari slavjanofili so se naslanjali na Schellinga, Hegla in Fichteja. Razen Solovjeva sta znamenita sedanja krščanska filozofa

Bulgakov in Florenskij. Bulgakov je bil poprej marksist. Mi bi se morali seznaniti s temi učenjaki; Rusi pa bi potrebovali znanje s Tomažem Akvinskim, Görresom, Möhlerjem, Gutberletom itd. Lepo literaturo imajo o božanstvu Krista. Evangeljska kritika, eksegeza, pa stoji više od naše. Učili so se od protestantov, a niso sprejeli njihovega radikalnega kritizma. Opozoriti je na material o islamu, v kateri smeri deluje posebno kazanska duhovna akademija. Polemične antikatališke literature je jako malo; večidel popularne brošure misijonarjev iz časov carizma, produkt verskega hujskanja v obmejnih poljskih provincijah; vendar te literature tudi sami Rusi ne uvažujejo.

Sem in tje se na naši strani sliši pri tožba, da stoji rusko bogoslovje pod vplivom protestantovskega. Temu nasproti je treba poudariti, da smo mi v primeri s protestanti jako malo storili, da bi Rusi spoznali naša dela. V splošnem so pa ruski bogoslovci, kar se tiče posebno božanstva Kristusovega, vsi energični nasprotniki Renana, Straussa, Harnacka, Drewsa. Deloma imajo o tem celo boljše dela nego zapad. Našo apologetiko poznajo precej dobro, dočim naša javnost ne pozna niti ene ruske apologetike. Ako bi se mi malo potrudili, bi ruski književni trg gotovo ne bil prenapolnjen s protestantovsko literaturo, kakor je dosedaj. V ruskih glavnih mestih te bila katoliška cer-

tičnega življenja: Vaše kraljevsko Visočanstvo! Ni še prost, ni še osvobojen ves slovenski Korotan! Najlepši njegovi deli, lepa in bogata Zilska dolina in beljaška okolica in romantična Kanalska dolina so po tuji krivdi pripadle pod tujo oblast. Prosim kraljevsko Visočanstvo! Ne pustite te pokrajine izpod Vašega vladarskega področja in izpod Vaše vladarske skrbi in ljubezni, da ne ostanejo izven naročja njihove matere Jugoslavije! Pozdravljam Vaše kraljevsko Visočanstvo!

Po jezeru bliz' Triglava.

K najlepšim partijam regentovega povojanja spada vožnja po jezeru. Okrog 60 bogato okrašenih čolnov je obkrožalo čoln, na katerem se je vozil regent v spremstvu dr. Vesniča, dr. Korošca, dr. Drinkovića, vojnega ministra Jovanovića, dr. Krizmana in dr. Kukovca. Njegov čoln je imel iz zelenja in cvetlic spleten baldahin in je bil s preprogami tapetiran. Pred regentovim čolnom je pil spav, sestavljen iz več čolnov, na katerem so blejski pevci neumorno prepevali. Regent, ki je sploh velik prijatelj lepega petja, je bil izredno dobre volje in je pevcem ploskal. Solnce je z jasne neba ožarjalo jezersko gladino in ji dajalo čudovit blesk. Domači veslači in veslačke so se krepko upirali v vesla in skupina čolnov je mirno plula proti otoku, svetišču Device Marije. Na obrežju je krog in krog stala množica, ki je opazovala lepo sliko, ki jo je nudila skupina čolnov, in pozdravljala regenta z mahanjem robcev; njeni živio-klici so se pa udušili v ubranem petju in živio-klici, ki so se razlegali iz čolnov. Ko je predsednik deželne vlade opozoril prestolonaslednika na bližnji čoln, v katerem je bila skupina Korošcev, je regent vzel šopek cvetlic in ga vrge proti čolničku. Šopek pa ni dosegel čolna; neka žena je kar planila za šopkom, ga še ujela in poljubila. Zvon z »otoka mile cerkvice« je pozdravljal visokega romarja in njegovo spremstvo, ki se mu je nudil prekrasen prizor. Na stopnicah do cerkve se je vzpenjala greda velikih, belih, kakor v vetru klanjajočih se cvetic — belo oblečena šolska mladina, ki je pozdravljala regenta. Smehljaje in s hitrimi koraki se je regent povzpел po stopnicah, odzdravljal in z zanimanjem poslušal tamburanje šolske mladine pod vodstvom g. nadučitelja Pibrovca. Pred cerkvijo ga je pozdravil župnik blejski Janez Oblak, želeč mu, da se izpolnijo vse želje Njega Veličanstva, ko bode pozvonil zvonček želja in prošnji. Duhovščina iz radovoljske dekanije je bila pod vodstvom g. dekana skoro polnoštevno zbrana. V cerkvi so zadonele orgle in cerkveni zbor je zapel Hladnikovo Marijino »Ave Marija« (Večerni zvon). Prestolonaslednik je trikrat krepko pozvonil. Predsednik deželne vlade ga je pozneje vprašal, kaj si je želel, in regent je dejal: »Da se izpolnijo vse želje, ki jih goji dobro slovensko ljudstvo.«

Pred cerkvijo se je nato razgovarjal z ljudstvom; zanimal se je zlasti za šolsko mladino, med katero je bila tudi šolska mladina iz Sveč in Bistrice v Rožu. Predstavljen mu je bil komisar za tujski promet Andrejka, ki je vodil aranžma za sprejem. Regentu je Blejsko jezero izredno ugajalo. Njegovo spremstvo je Bled tako

očaral, da se je izražalo: Bled je bil kakor bajka iz »tisoč in ena noč«.

Begnje.

Med ovacijami prebivalstva se je odpeljal regent v Tržič preko Begenj. V Begnjah se je ustavil, ko je zapazil pri kaznilnici usmiljenke. Zelo se je zanimal za zavod in se je dalje časa razgovarjal z ravnateljem kaznilnice.

Tržič.

Po lepi gorski cesti ob vzhodu Karavank je avtomobilna kolona v nagli vožnji prispela v Tržič, kjer je priredilo prebivalstvo lep sprejem. Po trgu so bile položene preproge in pri slavlolu z napisom »Za bodočnost našo ni nam skrb — ker z nami sta Hrvat in Srb« so čakale deputacije. Gdč. Ana Globočnikova je ponudila prestolonasledniku kruha in soli in tržiški župan Franc Ahačič je pozdravil regenta z besedami:

»Industrijski kraj Tržič je srečen, da more pozdraviti svojega prvega narodnega vladarja. Starodavni Tržič, ki je eden največjih industrijskih središč države, zre s polnim zaupanjem v bodočnost, ker je prepričan, da se bosta pod modro vladavo Vašega kraljevskega Visočanstva industrija in obrt razvila do največje popolnosti. Celokupno prebivalstvo se Vaši kraljevi Visokosti radostno klanja in kliče iz polnega srca: Bog živi kralja Petra in Vaše Visočanstvo!«

Regent je dejal, naj sporoči župan prebivalstvu zahvalo za ljubezniv sprejem in se je nato dalje časa razgovarjal z župnikom in duhovnim svetovalcem Potokarjem. Med drugim ga je vprašal, ali je ljudstvo pobožno in če rado hodi v cerkev, ko ima toliko lepih cerkva. Predstavljen mu je bil načelnik Orlov Pravst. Zanimal se je zelo za orlovsko organizacijo in vprašal, kako močna je krajevna orlovska organizacija v primeri s Sokolom. Nagovoril je tudi dobrovoljca Umeta in pevovodjo pevkega zbora »Čitalnice«, ki je lepo pel Aljažovo »Slovan na dan!« Predstavljeni so mu bili zastopniki uradov, šol in industrije. Njegovo pozornost je vzbujala društvena organizacija v Tržiču, ki je bila zastopana po izobraževalnem društvu sv. Jožefa z zastavo, Jugoslovanski Strokovni Zvezi, Vincencijevi družbi, Orlih in Orlicah z naraščanjem itd.

Regent in njegovo spremstvo so si nato ogledali vzorno urejeno Kozinovo tovarno čevljev, kjer je g. Kozina priredil veselico. Regent si je ogledal tudi predelnico, kjer ga je pozdravil lastnik tovarne Andrej Gasner st.

Ko je regent odhajal, mu je prebivalstvo prirejalo navdušene manifestacije. Tudi na povratku v Ljubljano se je moral večkrat ustaviti, ker ga je pri slavlolu čakalo oduševljeno ljudstvo, želeč ga pozdraviti. V Spod. Dupljah so žene in dekleta v narodnih nošah s cvetjem obsule regentov avtomobil. Regent je dal ustaviti. Njegovo pozornost je vzbudilo ljubko, 3 do 4 leta staro dete v narodni noši v naročju svoje matere. Regent, ki je velik prijatelj otrok, je vzel dekletce v svoje naročje in je poljubil. »Poglej ga,« je dejala mati otroku in otrok, ki je spoznal v regentu svojega prijatelja, se je ozrl regentu v obraz, se mu ljubko nasmejal in ga poljubil. To je bil nad vse ljubezniv prizor, ki je ob-

činstvo silno ganil in navdušil. V Šiški si je regent ogledal telovadbo ljubljanskega »Sokola«, kamor ga je bil prej »Sokol« povabil. Proti poslednjim zvečer se je vrnil regent s spremstvom v Ljubljano brez vsake nezgode.

SLAVNOSTNI KONCERT GLASBENE MATICE.

Zvečer je posetil regent Aleksander slavnostni koncert, ki ga je priredila njemu na čast Glasbena Matica. Občinstvo je regenta burno pozdravilo. Koncerta se je udeležilo povabljenno občinstvo, ki je napolnilo dvorano. V sprednjih vrstah so sedeli poleg regenta ministrski predsednik dr. Vesnić, predsednik deželne vlade, škof dr. Jeglič, ministri, poslanci in drugi. Med koncertom je regent namignil dr. Vesniču, naj pokliče škofa dr. Jegliča bliže. Dr. Vesnić je povabil škofa na svoje mesto poleg regenta.

Glasbena Matica je ob spremljanju orkestra zapela narodno himno, ki jo je občinstvo stoji poslušalo. Nato je izvajalo »Orkestralno društvo Glasbene Matice« in orkester kr. narodnega gledališča pod vodstvom konserv. prof. Karla Jeraja mogočno šesto simfonijo Čajkovskega.

Pevski zbor Glasbene Matice je pod vodstvom mojstra Mateja Hubada zapel štiri pesmi iz novejšje slovenske glasbene literature, osem slovenskih narodnih pesmi, eno hrvatsko in 2. Mokranjčev rukovet srpskih narodnih pesama.

Glasbena Matica je s tem koncertom pokazala, da stoji na višku umetnosti. Regent in člani njegovega spremstva, ki še niso imeli prilike slišati Glasbene Matice, so bili naravnost očarani. Regentu je zlasti ugajala koroška »Tam čez jizaro«. Izrazil se je, da je bilo izvajanje Glasbene Matice nekaj tako lepega in izrednega, da se more povsod na celem svetu pokazati in bi Matica v Parizu ali kjerkoli drugod pri tekmah odnesla prvenstvo. Po koncertu je dal regent poklicati g. Hubada in g. Jeraja in jima je za lepi užitek izrekel svojo srčno zahvalo.

Slavnostna vožnja na Štarijsko.

Na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija 1920 je zapustil regent Aleksander Ljubljano, kjer si je na mah pridobil ljubežen prebivalstva. Videli smo v njem ne samo predstavitelja naše mlade narodne države, marveč s posetom vladarja se je najbolje dokumentiralo tudi naše narodno ujedinjenje, katerega trajnost najbolje dokumentira regentov poset v Sloveniji.

Slovo od Ljubljane.

Tisočera množica je napravila špalir ob Bleiweisovi, Aleksandrovi in Dunajski cesti; skoraj do Ježice stoje ljudje, da še enkrat vidijo vladarja, se mu poklonijo in da ga pozdravijo.

Regent Aleksander se je ljubeznivo poslovil od rodbine deželnega predsednika za Slovenijo dr. Brejca in odšel v svoj avtomobil. V slovo je zaigrala godba »Bože pravde!« Viharni živio klici so ga sprejeli in spremljali, ko je odhajal iz Ljubljane.

Iz Ljubljane v Celje.

Na Ježici, v Črnučah, v Domžalah povsod je vse v zastavah; topiči grme, zvonovi zvone, narod ves navdušen pozdravlja mladega vladarja osvoboditelja izpod tujčevega jarma, katerega so prav povsod obsipavali s cveticami.

V Domžalah je vzhitena množica, ki je mnogo trpela pod tujim jarmom, z nepopisnim veseljem pozdravljala našega prvega jugoslovanskega vladarja v svoji sredi. Nad vse navdušeno je narod sprejel vladarja na Vrnskem, kjer ga je pozdravil v vznešenih besedah župan Košenina, na kar se je kraljevič ljubeznivo zahvalil. Trg je bil nad vse okusno ozaljšan.

V Št. Pavlu je narod iskreno pozdravil regenta Aleksandra, kateri se je prijazen zahvaljeval.

V bojih z našimi narodnimi nasprotniki preizkušeni prebivalci Savinjske doline so se zbrali v Št. Petru in v vedno narodnem trgu Žalcu, da pozdravijo prvič v svoji sredi v zedinjeni Jugoslaviji narodnega regenta Aleksandra.

V Šent Petru je pozdravil regenta župnik dr. Janjčič, ljubeznivo se mu je regent zahvalil.

V Žalcu je pozdravil regenta župan Roblek, prijazen se mu je zahvalil vladar. V Žalcu je bila navzoča duhovščina iz okoliških župnij, s katero se je regent dalje časa razgovarjal, kakor tudi z okoliškimi župani, ki so mu bil predstavljeni. Nad vse prijetno je presenetila regenta Aleksandra šolska mladina, ki se je zbrala, da ga pozdravi; med viharimi žividji klici je mladina ovila vladarja z girlandami. V Žalcu je ostal regent primeroma zelo dolgo, nato se je odpeljal s svojim spremstvom proti lepemu mestu Celju.

Cela pot iz Ljubljane v Celje je bila triumfalna pot; posebno pozornost so vzbujali naši mladi, katerih so naši fantje povsod veliko postavili.

REGENT V CELJU.

Celje je sprejelo z navdušenjem, katero je presleglo vsako pričakovanje, našega regenta. Slavnosti so se pričele že na Vidov dan, ko so priredile narodne organizacije bakljado, da proslave narodni praznik.

Veliko jih je, ki pravijo, da je Celje najlepše mesto v Sloveniji; gotovo je pa to, da je najljubše. In ob proslavitvi regenta je okrašeno Celje resnično napravilo najlepši vtis. Celjani so se pa tudi trudili, da okrase mesto kolikor mogoče lepo.

Tam na visokem griču, kjer strme v nebo razvaline gradu celjskih grofov, je plapolala narodna zastava naznanjajoč slovenskemu prebivalstvu, da potomci tistega rodu, katerim so gospodarili celjski grofi, čez dolga stoletja zopet pozdravljajo vladarja, kateri je sin njihovega rodu.

Tam v tem gradu je pred 450. leti bivala srbska princesinja Katarina, vnukinja Vuka Brankovića in soproga zadnjega celjskega grofa Urha II.

In tam raz visoki stolp tiste opatijske cerkve, v kateri je tolikokrat pontificiral in propovedoval nam Slovincem nepozabni nekdanji celjski opat Anton Martin Slomšek, je plapolala narodna zastava, pozdravljajoč narodnega vladarja.

Tujec, ki je prišel v torek dne 29. junija 1920 v Celje, je moral biti očaran. Malo, lično kolodvorsko poslopje je bilo kar moč lepe okrašeno z zelenjem in z zastavami. Ko si stopi na Krekov trg: najlepši trg v Celju, si zagledal krasno z zelenjem, z rožatni in z zastavami okrašeni hotel Union, veličastno poslopje, nekdanji »Deutsches Heim«, zgrajeno z namenom, da zaslužni in poumeči Slovence. V tej palači so se zbirali nemurji, tu so kovali svoje peklenske načrte, da oropajo narodu najmilejšo mu svetinjo: preljubo materinščino. Tistih časov ni več: nekdanji »Deutsches Heim« je danes slovenska lastnina. Nasproti »Uniona« stoječa palača celjske hranilnice je tudi razkošno okrašena z zelenjem, zastavami in s preprogami. Najlepše je pa bil lepi venec spleten iz zelenja, kateri je segal iz Uniona v palačo hranilnice. Tudi druge visoke hiše na Krekovem trgu so bile zelo lepe, razkošno okrašene: vse v zelenju in v preprogah in v zastavah.

Aleksandrova ulica je bila ravno tako okusno in lepo ozaljšana. Zastav je vse polno. Celjani bi jih bili še več razobesili, toda jih niso mogli dobiti. Hodil so pa kmete iskat trobojnic, toda celjska narodna okolica se je prav povsod obklesala v praznično obleko tudi v tistih silih in vaseh, katera niso bila tako srečna, da bi jih bil regent obiskal.

Tam kjer zavije Aleksandrova ulica v široko Kralja Petra cesto, stoji hiša Kreditne banke, katera je na poseben način glede okrasitve edina: vsa je oblečena v zelenje, za spremembo v času so vmes rdeči venci.

Pogled na Kralja Petra cesto te očara: zastave plapolajo povsod, hiše in izložbe so nadvse okusno okrašene.

Po Ljubljanski cesti se bo pripeljal regent. Pri vojašnici je lep, visok slavlolu: samo zelenje, kar napravi nadvse lep vtis.

Da so Celjani tudi Glavni trg lepo, okusno okrasili, je samoposebi umljivo; toda tudi hiše, katere leže ob cestah in ulicah, o katerih je znano, da jih prestolonaslednik ne bo obiskal, so lepo in okusno okrašene z zelenjem.

Naravnost veličastno okrašena je pa bila Prešernova ulica, ob kateri ležita nekako v sredi mestna hiša in njej nasproti mestna, takozvana nemška cerkev. Vse hiše so lepo okrašene, najlepše pa mestna hiša, ker tam bo regent sprejet in pozdravljen. Mestna cerkev je okrašena z zelenjem; balkon mestne hiše je ozaljšan z lepo narejenim baldahinom iz rdečega baržuna s krono na vrhu; v sredi visoko nad baldahinom je z rožami okrašena podoba kralja Petra. Prostor pod balkonom je olepšan s preprogami in z rožami; pod balkonom je postavljena miza, krasil jo je lepi šopek, na njo je položena spominska knjiga, pripravljena, da se bo podpisal regent Aleksander v njo.

Za sprejem so se Celjani zelo skrbno pripravljali in so storili vse, da bi bil kolikor mogoče veličasten. Celje je bilo navezano takorekoč samo na sebe, ker je prebivalstvo Savinjske doline ostalo doma, da pozdravi vladarja, ki se je vozil iz Ljubljane skozi Savinjsko dolino v Celje in v Maribor. V Celje je prišla zato le bližnja okolica.

Napočilo je težko pričakovano jutro: 29. rožnik 1920, katero v Celju nikdar ne bo pozabljeno. V mestu je živahno življenje in vrvenje. Gostilne in kavarne so zaprte: celo mesto praznuje, le na Glavnem trgu sekajo mesarji meso in se prodajajo črešnje po 2 kroni liter.

Iz Ljubljane se je pripeljala godba dravske divizije, ki svirajoč koraka skozi mesto v vojašnico. Glavni del slavnosti se vrši pred mestno hišo, vojak napravi kordon; zaprli so le toliko prostora, kolikor ga je neobhodno potrebno, da se raz-

in verujočih v njegov nadsvetovni ideal. Prožetost javnega življenja in državnega reda s principji vere v smislu kristijanizacije socialnih ustanov, jim je polnoma tuja. Tudi njihova askeza ima čisto pasiven, kontemplativen, svetu tuj značaj. Svetnikov z žarkim, človeškim, sangviničnim značajem kot n. pr. Ignacij Lojola, ali socialnih reformatorjev ne razumejo. Dostopen pa jim je značaj Franciška Asiškega. Katoliški cerkvi očitajo ne le vojujoč značaj, klerikalizem in politiko, ampak tudi posvetnost, prilagajanje se k vsem kulturnim tokom in laksnost.

Evolucije verskega mišljenja v smislu uglobljenja v razodeto resnico tudi ne razumejo. Zdi se jim bogoskrunsko izpopolnjevanje zaklad razodetja božjega. Ruski verni lajki pa gredo v tem oziru zopet delj in to deloma v smislu protestantizma. Zato bi bilo treba, da bi našla ruska cerkev v patriarhu regulativni, korektivni princip; ohranjati razodeto resnico in izpopolnjevanje njeno poznavanje; zato bi patriarh ne smel imeti le eksekutivne oblasti v cerkvi, kakor hočejo posebno lajki, ampak večjo jurisdiktivno oblast. To je važno vprašanje, ki stoji pred moskovskim cerkvenim zborom; lajki se boje diktature »samoderžavija« v cerkvi.

Kar se tiče naroda, tudi v njem prevladuje mistično razpoloženje. Izhod si najde ta mističizem v narodu v sektantstvu. Med sektami je več dosti svetlih pojavov, toda so tudi zelo zelo temni: n. pr. »hlistovstvo«; zmes religioznih in spolnih motivov. Nedvomno imamo pred seboj ostanek starih orientalskih gnostiških sekt. Masa naroda je precej materialistična, vera se prevrača v lahkoverje ali celo praznoverje, v prazno ceremonijo in nima nobene volje na etično in javno življenje.

Seveda je vse to posledica neizobraženosti ljudstva, za katero je odgovoren v prvi vrsti celi sistem carske vlade. V bistvu svojem je narod religiozen in ne manj talentiran in napredka željen kot naš.

Treba je izboljšati položaj nižje duhovščine v gmoletnem in umstvenem oziru. Zelo pogrešamo med njimi apostolskega duha, ljubezen k poklicu, nesebičnost in idealizem. Med njimi je zelo veliko svetlih duš, ki so jih pa gnetle zunanje razmere, ki jih je ustvarilo samoderžavje. Vzgajali so jih ne kot duhovne, ampak kot nižje uradnike. Talentirane in napredne so preganjali. Materialnega položaja jim nalašč niso izboljšali.

Slabo je tudi, da imajo diakone. To so večidel seminaristi, ki niso dokončali študij, pogosto celo navadni kmečki »psalomščiki« (cerkveni pevci), ki so jih posvetili v diakone. Te bi bilo treba zamenjati z enakopravnimi kooperatorji kot jih imamo pri nas.

Posledica malenkostne bogoslovne in asketične vzgoje duhovščine je, da se tudi med ljudstvom zelo malo goji notranja, duhovna molitev. Ljudstvu je skoraj popolnoma neznana. Manjka tozadevne asketične literature.

Slabo stoji tudi krščanski nauk. Moderni pedagogski sistemi pri pouku katekizma so neznani. Treba je organizacije katehetov kot jo imamo na zapadu.

Škofje so premalo v stiku s farani. Škofije so prevelike. Absolutno nemogoče je za škofa vsako leto pregledati škofijo. Manjka duhovskih društev in pastoralnih konferenc. Tudi tu bi praktike in tozadevne institucije katoliškega zapada zelo dobro služile Rusom, če bi se bližje seznanili z njimi.

(Da...)

vrste v njem organizacije in zastopniki cerkvenih, državnih in avtonomnih oblasti, na čelu jim celjski opat Ogradi in dež. glavar vladni svetnik dr. Žužek. Organizacije prihajajo: cerkvene, telovadne: Orlov, Orlic in naraščaja je zelo veliko, svojo lastno godbo imajo, z vso živahnostjo Staljerki prihajajo »narodne noše«, prepevajoč na slavnostni prostor. Krepko prikorakajo gasilci; reditelji lepo, mirno razvrščujejo prihajajoče; pred drugimi stoje šolski otroci, kateri imajo, posebno deklice, lepe, zelene vence.

Ko se vse razvrsti, je pogled na slavnostni prostor naravnost veličasten: 12 društvenih zastav plapolja nasproti balkona mestne hiše; v tej žarečih obrazov pričakuje množice vzbuja največjo pozornost v črno oblečena velika skupina beguncev, katerih prebiva veliko število v Celju in v okolici: prikorakali so z zastavo, oblečeno v znak žalosti s črno tančico in nosijo desko z napisi: Trst, Gorica, Reka, Istra, Dalmacija. Osvobodjenja prosijo!

Ko je tam vse urejeno, se spusti naroč še bližje slavnostnemu prostoru. Okna so vsa polna gledalcev, celo na stolpu nemške cerkve jih je veliko.

Nestrpno pričakujejo Celjani svojega vladarja. »Ali ga še ne bo?« »Seveda: zahtevajo ga povsod!« »Zdaj se je telefoniralo, da je na Vranskem, v Zalcu!« —

Bum! pade strel izprožen od artiljerije razvrščene v bližini razvalin gradu celjskih grofov »V Celju je!« »Živio regent! Slava mu!«

Na Ljubljanski cesti pred slavolokom je pričakovala celjska vojaška posadka vladarja in svojega vrhovnega poveljnika. Godba zasvira »Bože pravde« regentu v pozdrav. Regent Aleksander pregleda vojake; vladar gre na to na slavnostni prostor s spremstvom, med katerim smo poleg ministrov in generalitete opazili ministrice saobračaja dr. Korošca, predsednika deželne vlade za Slovenijo dr. Brejca, poverjenika za notranje reči B. Remca, poverjenika za socialno skrbstvo, dr. Gosarja, podpredsednika Jugoslovanskega kluba, poslanca Smodeja, generala Majstra in druge.

Regent Aleksander je prišel na slavnostni prostor med neprestanimi navdušenimi pozdravnimi klici in med sviranjem godbe. Ko je stopil na slavnostni prostor, so zapeli člani vseh slovenskih pevskih društev v Celju »Lepo našo domovino.« Na to nastane velika tišina, nakar je nagovoril regent celjske občine vladarja Jugoslavije sledeče:

Vaša kraljevska Visokost!

Srce nam Celjanom prekipeva udanosti, hvalečnosti in ponosa, ko se Vam prmu narodnemu vladarju klanja starodavno mesto Celje.

Na teh, za nas Slovence zgodovinskih tleh Vam meščani celjski prisegamo večno zvestobo, ki je ne omaje nikak vihar.

V tem slavnostnem trenutku kličemo iz dna duše:

Bog živi našega prvega slovanskega kralja Petra I.!

Bog živi Njegovo kraljevsko Visokost našega junaškega prestolonaslednika in regenta Aleksandra!

Živio! Živio! Živio!

Na to je predstavil predsednik deželne vlade dr. Brejc vladarju duhovščino na čelu ji opat Ogradija, s katerim se je regent Aleksander ljubeznivo razgovarjal. Predstavljeni so mu bili tudi načelniki oblasti: okrajni glavar vladni svetnik Žužek in drugi, kakor tudi člani deputacije okoliških županov, med njimi tudi gerent velike trboveljske občine g. Fortič; dalje je vladar zelo ljubeznivo občeval z zastopniki društev, kateri so mu bili predstavljeni in se je močno zanimal za kulturno delo med narodom. Posebno pozornost regenta so pa vzbudile deputacije naših beguncev iz zasedenega ozemlja, katere so mu izročile krasen šopek s črnim trakom. Ko je opozoril regenta Aleksandra deželni predsednik dr. Brejc na begunce iz neodrešenega dela Slovenije, je rekel:

»Video sem, te sam žalosten!«

Regent se je podal nato peš skozi mesto na Krekov trg pred kolodvorom, ne prestanto ga je pozdravljal narod, ki bi ga bil najrajši trajno obdržal v svoji sredi.

Za kolodvorom se je regent zopet vseh del v avtomobil in je nadaljeval svojo triumfalno vožnjo proti Mariboru.

V mestu se je razvilo nato živahno praznično vrvenje in življenje. Celjane je naš regent Aleksander naravnost očaral. Godba dravske divizije je priredila na vrtu »Uniona pod vodstvom gospoda kapelnika Čerina koncert. Vrt je bil nabito poln občinstva, katero se je divilo umetniško dovršenemu proizvajanju godbe. Ker se je regent vračal z dvornim vlakom skozi Celje v Belgrad nazaj, se je zvečer celo Celje zbralo na peronu kolodvora; pred peronom je stal častniški zbor v dvoredu, godba dravske divizije in častna stotinja. Dvorni vlak se pripelje, zelo počasi vozi skozi postajo, raz razvalin gradu celjskih grofov salutirajo salve artiljerije vladarju, urnebesni živio klici pozdravljajo regenta, kateri se prijazno smehljajoč odzdravlja. Dvorni vlak izgiše, množica se razkropi:

Slavnostni dan je končan! Najlepše je označila slavnostni dan neka stara Celjanka, ki je vzkliknila: »Kaj takega Celje še ni doživelo!«

REGENT NA POTI IZ CELJA V MARIBOR.

Na celi dolgi cesti od Celja do Maribora, po kateri se je vozil regent Aleksander s svojim odličnim spremstvom ni bilo hiše, na kateri ne bi bilo kakake znaka regentu Aleksandru na čast. Ljudstvo je prav povsod navdušeno pozdravljalo vladarja, ki se je lahko prepričal, da ga je ljudstvo vzljubilo in z vzhicnimi živilkami dajalo izraza čuvstvom svojega navdušenja. Najsi je bil kraj večji ali manjši: prav povsod je narod radostno in veselo pozdravljal vladarja in ga sijajno sprejel.

V Vojniku, kjer je vladar izstopil, je bil sprejem nad vse prisrčen in se je regentu poznalo na obrazu, kako ga veselijo, ker ga narod ljubi.

Veličastno so sprejeli regenta Aleksandra v Konjicah. Med pokanjem topičev in slovesnim zvonjenjem se je pripeljal regent ob pol 12. v Konjice. Na krasno ozaljšanem prostoru sredi trga so ga pričakovali: šolska mladina z zastavicami, ki je regenta navdušeno pozdravila. Nadalje duhovščina z gospodom arhidijakonom na čelu, vsi uradi, knez Windischgrätz, zastopnik veleindustrije Laurich, za temi deputacije naslednjih društev: Katol. politično društvo v Konjicah, Čitalnica, Bralno društvo, Dekliška zveza, Sveta vojska, Orel, Ciril in Metodova podružnica, učiteljsko društvo in ogromno število ljudstva. Požarne brambe so bile štiri: konjiška, loška, opoltniška in vitanjska. Ko je regent izstopil, ga je pozdravil gerent konjiškega trga dr. Prus, ki je omenil, da so se naše tisočletne sanje po ujedinenju zdaj uresničile pod slavno narodno dinastijo Črnega Jurija. Nato je zaoril trikratni gromoviti živio! na Nj. Veličanstvo kralja Petra, Njega Visočanstvo regenta Aleksandra in na ujedinjeno svobodno Jugoslavijo. Regent Aleksander se je za pozdrav zahvalil in podal g. gerentu dr. Prusu roko. Nato si je dal predstaviti načelnike raznih deputacij društev in je podal roko najprej gospodu arhidijakonu Francu Hrastelju in nato po vrsti vsem drugim načelnikom in se je z njimi prijazno razgovarjal. Pozdravila ga je nato šolska mladina, nakar se je regent Aleksander s svojim spremstvom odpeljal naprej proti Slovenski Bistrici, spremljan od gromovitih živio-klicev.

Z navdušenimi živio-klici so Slov. Bistričani pozdravljali posebno med spremljevalci regenta ministra saobračaja dr. A. Korošca, dr. Brejca, poverjenika dr. Verstovška in Remca, podpredsednika Jugoslovanskega kluba Smodeja, generala Maistra in celjskega opata Ogradija.

V Slovensko Bistrico se je pripeljal regent Aleksander točno ob 12. med gromom topov in navdušenimi živio-klici nabrane množice ljudi. Ko si je ogledal vojaštvo, ga je pozdravil gerent Gril in šolarica mu je podala šopek cvetlic. Nj. Vis. regent se je zahvalil za pozdrav in veličasten sprejem ter si je dal predstaviti vse navzoče deputacije: mestni svet, duhovščino, zastopnike sodišča, učiteljstva, okro. odbora, okoliške župane itd. Skoraj vsakega je vladar odgovoril in mu prijazno podal roko. Njegov prihod je naredil nepopisno dober vtis na navzoče ljudstvo. Po četrturnem odmoru je zapustil regent lepo ozaljšano mesto med velikanskimi ovacijami ljudstva. V Slovenski Bistrici je pričakoval regenta Aleksandra mariborski glavar dr. Lajšič. Vožnja proti Mariboru se je nadaljevala skozi sela in vasi, ki so praznično ozaljšane. Povsod so regenta in njegovo spremstvo radostno pozdravljali.

Triumfalen sprejem regenta v Mariboru.

Nad vse pričakovanje slovesno in sijajno je sprejelo mesto Maribor regenta Aleksandra. S prisrčnostjo, lastno Mariborčanom, združeno z eleganco, so sprejeli regenta. Razni odseki, posebno opeševalni odsek, katerega je vodil slikar profesor Cotič, so se neumorno pridno in vztrajno trudili, da je dobilo mesto lice, katero mu gre, ko ga obišče prvi jugoslovanski vladar. Z zelenjem in z zastavicami so bila okrašena okna vseh hiš. Svečano in prisrčno obliko so dali mestu mlaji z zastavami, kateri so bili postavljeni po vseh ulicah. Važno je to posebno še, ker se je tako lepo okrasilo mesto, ki je naš severni branik v najbližji bližini državne meje.

V Podbrežje je dospel regent Aleksander ob 12. uri 20 minut. Na Tržaški cesti pri vходу v mesto je pozdravljal regenta umetniško napravljen slavolok, ki so ga postavili jugoslovanski železničarji, ki so pozdravili regenta s svojo godbo. Vladarja je tam čakala tudi garda na konjih in pešijada, trobentači so pozdravili s fanfarami vladarja, in zvoki fanfar so naznanjali nestrpno čakajočim Mariborčanom, da prihaja prvič v Maribor jugoslovanski vladar. Pestra slika se je nudila ob prihodu v mesto. Na Glavnem trgu je bil prvič pozdravljen regent Aleksander. Ves obširen prostor so zavzeli duhovščina na čelu

lu ji knezoškof dr. Napotnik, častniški zbor, drž. uradn. ženstvo v par. nošah, gerent mest. obč. dr. Leskovec s sosvetom; 1500 koroških Slovencev je prihitelo, da pozdravi svojega narodnega vladarja; regent Aleksander je sprejel njihovo deputacijo; občinski zastopi, naše Prosvete, Orli z naraščajem, Prekmurci, begunci iz neodrešene domovine so pozdravili vladarja z zastavo, ovito s črnim trakom in napisom: »Neodrešena domovina!«; tam so zbrani gojenci vojaške realke, požarne brambe in šolska mladina.

Ob četrt na 1. je naznanjevalo zvone nje zvonov in grmenje topov, da prihaja regent.

Pred magistratom, ki je bil nad vse lepo okrašen, je pozdravil regenta Aleksandra gerent mariborske občine s sledečim govorom:

Kraljevo Visočanstvo!

Maribor, biser naše težko pridobljene in sedaj trdne severne meje prekipeva danes radosti, ko sme iskreno pozdraviti in se klanjati vladarju ujedinenega našega kraljevstva.

Srečen, ponosen sem, ko v tem trenutku zagotavljam Vašemu Visočanstvu, da so srca mariborskega prebivalstva hvaležnosti polna, ker jim je mila usoda dodelila srečo videti Vaše Visočanstvo, da prisegajo sedaj vsi sem došli Slovenci iz okrožja mariborskega iz kmalu svobodne Koroške in bogatega Prekmurja trajno in trdno zvestobo Njegovemu Veličanstvu kralju Petru in Vašemu Visočanstvu.

Severni Slovenci pa hočemo ne samo v besedah, temveč v dejanjih izkazati našo neomejeno hvaležnost visoki dinastiji Karagjorgjevičev, ki je osvobodila naš rod in izpolnila proroške besede našega pesnika Gregorčiča:

Ne bo nas več tujčin teptal,
ne tlačil nas krvavo;
naš rod bo tu gospodoval,
naš jezik, naše pravo!
Pod streho našo tuji rod
naj gost nam bo, a ne gospod;
mi tu smo gospodarji,
in bog in naši kralji!

V tem imenu kličem v svetem, globokem navdušenju Živio kralj Peter, Živio Vaše kraljevsko Visočanstvo!

Regent se je zelo ljubeznivo zahvalil za pozdrav.

Zastopnik prekmurskih Slovencev je govoril sledeči govor:

Kraljevska Visokost!

Več kot tisoč let smo trepetali Slovenci v Prekmurju pod tujim jarmom, a vse nakane naših sovražnikov nas niso mogle ugonobiti. Trdno stojimo na zemlji, katero so s krvavimi žulji obdelovali že naši pradedje v korist nasilnega tujca kot zavedni Slovenci in svesti državljani naše lepe Jugoslavije. Čut nepopisne hvaležnosti nas navdaja za našega osvoboditelja in se ponižno klanjamo vaši kraljevski Visokosti, proseč za daljno blagohotno naklonjenost.

»Glasbena Matica« je zapela »Bože pravde«, soproga generala Maistra je izročila kraljeviču lep šopek z trakovi in z napisom v zlatih črkah: »Ti naš si Aleksander, in mi smo Tvoji.«

Regent je odšel nato s svojim spremstvom v magistratno dvorano, v kateri je sprejemal deputacije. Magistrat je bil lepo okrašen tako na facadi, kakor tudi v notranjih prostorih. Pred magistratom je stal lep baldahin, stopnjice v dvorano so bile pokrite s preprogami, zelo okusno je bila okrašena sprejemna dvorana.

Ko je sprejel regent deputacije, je stopil na balkon in se zahvalil za sprejem s besedami: »Hvala Vam lepa, bratje Slovenci! Živeli!« Navdušena množica je prirejala kraljeviču navdušene ovacije.

Regent se je odpeljal nato s svojo suito po praznično okrašenem Mariboru v Narodni Dom na slavnostni obed. Povsod so ga navdušeno pozdravljali. Med obedom je pel moški zbor Glasbene Matice narodne pesmi, za katere se je regent prijazno zahvaljeval. Pred Narodnim domom se je pa zbral narod, ki je navdušeno slavil vladarja.

Točno ob 3. popoldne je zapustil regent Aleksander Narodni Dom in se odpeljal na glavni kolodvor. Na peronu mu je izročila primorska mladina šopek cvetlic kot pozdrav neodrešenega našega Primorja.

Ob pol 4 je odpeljal dvorni vlak kraljeviča s spremstvom iz Maribora.

Med vožnjo iz Ljubljane v Maribor, kakor tudi v Mariboru med slavnostnimi prireditvami je vladal najlepši in pajzornejši red.

Iz Maribora na Zidani most.

Dvorni vlak je vozil med neprestanimi pozdravi navdušenega naroda. Vsi kolodvori so bili okusno okrašeni z zastavami, z zelenjem in s primernimi pozdravnimi napisi. Naroda se je povsod kar trlo. Posebno veliko občinstva se je zbralo na postaji Ponikve kjer se, kakor tudi drugod, navdušeno pozdravljali vladarja.

Na Zidanem mostu se je zbrala ogromna množica naroda, ki je vzhiceno pozdravljala regenta.

Predno je regent Aleksander ob povratku v Belgrad zapustil slovenska tla, je podal vodji Ljubljanskega dopisnega urada nastopno izjavo:

»Kratko bavljenje od nepuna tri dana u Ljubljani ipak mi je dalo izdatno prilike, da u stalnom dodiru bez prestanka sa svima slojevima vidim, da slovenački deo našeg naroda ne prijanja ništa manje za narodno ujedinenje od druga dva dela. Osim Ljubljane imao sam zadovoljstvo obići neka obližnja mesta i Maribor, i svuda se onaj prvi divni utisak samo jačao, ako je moguće. Srdačne i tople manifestacije u Slovenačkoj išle so pravo mom srcu i tu će ostati.

Sa žaljenjem ostavljam ovu krasnu zemlju i krepki rodoljubivi narod slovenački s čvrstom željom, da opet i često dolazim među Moje drage Slovence.«

Slovo od Slovenije.

Na Zidanem mostu se je regent poslovil od predsednika deželne vlade. Predsednik se je regentu zahvalil za obisk; regent je dejal, da se mora on zahvaliti predsedniku deželne vlade za Slovenijo in mu je ponovno naročil, naj se v njegovem imenu zahvali prebivalstvu za prisrčen in slovesen sprejem. Dejal je, da je ves očaran nad tem, kar je videl v Sloveniji in mu bo ostalo vse v neizbrisnem spominu. Slovenci so sijajno organizirani in kar je med njimi videl, mu je izrecno ugajalo. Nadvse so mu ugajale narodne noše. Na predsednikovo prošnjo, da bi Slovenijo zopet kmalu obiskal, je dejal, da hoče to ob prvi priložnosti storiti. Obljubil je, da bo že letošnjo jesen posetil naša lovišča. Tik pred odhodom vlaka je poklical k oknu predsednika in se mu je še enkrat toplo zahvalil. Še dalje časa je stoječ zrl pri oknu ven in je prijazno pozdravljaj, ko je med sviranjem godbe odhajal vlak.

Regentova zahvala.

LDU Ljubljana, 30. junija. Predsednik deželne vlade za Slovenijo g. dr. Brejc je prejel iz Belgrada nastopno brzojavko, datirano z dne 30. junija zjutraj: »Nj. Vis. regent je pravkar popolnoma čil dospel v svojo prestolico, vzradoščen nad sprejemom v beli Ljubljani in po vseh krajih mile mu Slovenije, po kateri mu je sreča naklonila pot pri tem njegovem prvem pohodu. Nj. kraljevsko Visočanstvo je blagovolilo naročiti, da se Vam v njegovem imenu zahvalim za sijajni sprejem v glavnem mestu Slovenije, ki bo ostal nepozabljen v njegovem spominu.« — Predsednik ministrskega sveta dr. Milenko Vesnić.

Tovarišem abiturijentom!

Le malo časa še, in stopil bo pred Vas svečani in važni trenutek, ko zapustite mesto, kjer ste dobili prvo izobrazbo, in podaste se v širni svet. Varna roka učiteljev in vzgojiteljev Vas ne bo več vodila v življenju — svobodni, prosti boste. Pred Vami se odpira svet z vsem svojim bleiskom in čarom. Stoječ na razpotju boste morali voliti med desno in levo. — V tem važnem trenutku se obračamo do Vas.

Jugoslov. katol. akad. društvo »Danica« Vas vabi v svojo sredo: Niti boji z odločnimi nasprotniki, niti zahrbtni spletke klevetnikov jej niso mogle škodovati, nasprotno, ljute borbe so pokrepile njeno moč. Danica je dokazala, da so njeni nazorji zdravi, da stoje na trdnem temelju.

Prava in sicer edino prava so naša načela, saj temelje na neovrznih večnih resnicah. Pravo je naše prepričanje, ker ima svoj izvor v večni Resnici, in nam daje v splošni duševni anarhiji moderne dobe varno pristanišče. Mi vemo ceniti pomen religije, ne samo za preprosto ljudstvo ampak tudi za prosvitljeni del naroda. Mi poznamo njen močnejši vpliv na človekov duh in njegovo srce, zato smo jo sprejeli kot princip, po katerem ravnamo ne samo svoje notranje ampak tudi javno življenje.

Princip katoliške vere je temelj naših nazorov. Prepričani smo, da more naš katoliški narod le v živi veri upati bodočnosti in lepših dneh. Vera je prežela narodovo umovanje in čustvovanje, vera mu daje krepko moralno oporo v nesrečah, v njej išče tolažbo. Vera je mnogo pripomogla, da se je rešil narodnega in gospodarskega pogina. S tem pa je tudi jasno začrtana pot, po kateri moramo hoditi, da ne izgihnemo v morju sovražnikov.

Dobro vemo, da more samo tak narod upati srečne bodočnosti in uspešno tekmovali s sosedi, ki stoji na višku duševne izobrazbe. Narod izobraziti, to je želja vsakega, ki ga res ljubi iz srca in želi njegovega napredka. Načelo, da je omika le privilegij gotovih stanov, ki je bilo še pred kratkim v veljavi, je danes s tokom časa padlo. Danica pa si šteje v nemalo zaslugo, da je prvo jugoslov. akad. društvo, ki je vedno in odločno povdarjalo svoje demokratično stališče in tako zaneslo demokratično gibanje med celokupno jugoslov. dijaštvo. »Pojdimo med narod!« to je klic Danice — njenega prvega začet-

ka pred 25 leti do danes. Danica je ponosna na to, da je vedno delovala po tem načelu in bo delovala tudi v bodoče, tem bolj, ko njena moč raste od dne do dne.

Z ustanovitvijo domačega vseučilišča se je izpolnila stara želja Danice, ki je ves čas svojega obstoja zanj posvetila vse moči in sredstva. Dobro je vedela, da se le tedaj ljudstvo zaveda svoje narodnosti, če je tudi izobraženo, in le prosvetljeno ljudstvo bo znalo ceniti svoji svetlinji: vero in narodnost.

Tovariši! To so naša načela, naše misli! Neomajano je naše versko prepričanje, neugasljiva ljubezen do rodne zemlje in bratov po krvi in jeziku.

Odkritosrčni stopamo pred Vas in Vas vabimo v svojo sredo. Danica Vas bo skušala peljati po poti do edino pravih ciljev, pomagala Vam bo ohraniti in okrepiti versko prepričanje, oblažiti in poglobiti Vašo domovinsko ljubezen. Danica Vam bo varno zavetje sredi nevarnih, pogubonosnih valov sedanjega razburkanega sveta. Mogoče se težko odločite, ker Vas bodo napadali nasprotniki. Ne strahujte se! V ognju se čisti zlato! Komur je za načela in bodočnost svojega naroda, ne bo poslušal zabavljanja. Naša pot ni lahka, treba je mnogo žrtv, a mož načel se žrtve ne boji. Danica Vas popelje do zmage. Torej na delo krščansko in z Bogom za narod!

V Ljubljani, 18. junija 1920.

Za odbor jugoslov. katol. štud. društva »Danice«:

Slavo Papež, t. č. predsednik.
Simon Milač, t. č. tajnik.

Sestanek koroškega dijaštva.

Koroška podružnica »Slovenske Dijaške Zveze« stopa po vojski prvič zopet na plan. Vzbuditi iz vojnega mrtvila ter zbrati okrog sebe krščansko dijaštvo, da se pripravi za bodoče kulturno delo, da vrši že zdaj po možnosti svoje dolžnosti, ko grozi našemu dobremu ljudstvu, da ga porabijo nemški liberalni imperializem, da ga okuži rdeča internacionala vsenemstva — zdaj v teh usodnih dneh dvignimo svoj boj izkušeni prapor krščanstva, oni prapor, pod katerim se je bil in izvojeval boj slovenstva napram nemštvu. Stopimo mi mladi pred svoje rojake, da jim pokažimo smer, kamor težijo naša srca. Sestanek se vrši dne 23., 24. in 25. julija v št. Jakubu v Rožu.

Natančnejši spored še objavimo pravočasno.

Koroški tovariši, tovarišice, pridite vsi od najmlajšega do najstarejšega!

Tovariši iz Slovenije, iskreno vabljeni!

Ljubljana, 30. junija 1920.

Koroška podružnica SDZ —
predsednik.

Dramatični odseki v Mariboru!

O »Ljudskem odru« samem, ki obstoji v Ljubljani, smo že parkrat pisali, njegov pomen in namen nam je kolikor toliko že znan. Podajati ljudem z odra zabave in plemenite izobrazbe, vzgajati jih iz onih primitivnih začetkov, s katerimi so vsi naši odri začeli, do uprizoritve in umevanja popolnejših del umetniške vrednosti. Zato pa je treba spretno in skrbno izbrati dobroga repertoarja takih del, ki po svoji vsebini in lahkoti uprizoritve odgovarjajo svojemu namenu. To nalogo je vršil kolikor toliko »Ljudski oder« v Ljubljani. Velicina iger, ki jih je ta igral, je šla po deželi v mnogoterih izvodih. S tem je »Ljudski oder« imel neprestani stik z dramatičnimi odseki po deželi in postajal naravno središče gibanja v naših dramatičnih odsekih, če omenimo še dejstvo, da se je izposodilo tekom sezone na deželo obilo garderobe in se je dalo obilo pismenih nasvetov.

Kar je bil »Ljudski oder« do sedaj nehoti, to bo postal v bodoče v resnici, namreč: »Zveza dramatičnih odsekov«, ki se bo ustanovila ob priliki orlovskega tabora v Mariboru. (Dan in uro še napovemo.) Da je ta zveza potrebna, ni treba povdarjati. Eno glavnih ključev, ki prihajajo z dežele, je ta: Dajte nam dobrih iger, dajte nam pomožnih (posebno režiserskih) knjig, dajte nam dramatičnih tečajev in raznih nasvetov! Kar je »Ljudski oder« vršil od sedaj, ker je zahtevala to nujnost, bo odslej njegova dolžnost. Kot zveza dramatičnih odsekov bo moral skrbeti za primeren repertoar. To delo je težje, kot si ga nekateri predstavljajo. Malo takih del je v svetovnem slovenstvu, ki bi bile dobre in lahke, malo del je znanih in prevedenih. Iz »ratičle in jih prevajati, to je delo, ki rabi časa in truda in ki ni vsakdo zmožen zanj. Vendar je »Ljudski oder«, v zavesti, kako nalogo ima v bodoče, priskrbel prevajalcev, da bomo imeli v prihodnji sezoni vsaj nekaj novih del, ki nam bodo na razpolago.

Tudi za režisersko knjigo je naprosil strokovnjaka, da mu jo napiše. Knjiga je že skoro napisana, in mislimo, da si jo bo v jeseni že lahko vsakdo nabavil.

Pripravljamo se tudi glede dramatičnih tečajev. To delo je težje. Ljudje, ki bi jih lahko vodili, so redki, ali nimajo obilice časa. Vendar se bo uredilo tudi to. Posebno potreben pa je v jeseni režiserski tečaj, ki bi se vršil v Ljubljani. Tega bo bodoča zveza vsekakor priredila.

Ne bomo naštevali vseh posameznosti, ki bi prišle tu v poštev in ki so velikega pomena za zvezo in za dramatične odseke. O vseh teh in še drugih stvareh se bomo morali pogovoriti na tozadevnem sestanku v Mariboru. Zato pozivljamo dramatične odseke, da bodo poslali vsaj enega zastopnika na to zborovanje, kjer se bodo potrdila pravila, volil odbor ter se bo vršil razgovor o vsem, kar je dramatičnim odsekom na srcu in kar želijo od zveze. Po tem se bo morala zveza v bodoče ravnati in razvijati.

Pričakujemo, da se bodo vsi dramatični odseki zadostno zanimali za to in že sestavili tozadevne tehtne predloge, da bo šlo delo hitreje od rok in bo zborovanje poteklo plodonosno.

Natančnejši spored sestanka bomo še objavili. Na svidenje v Mariboru!

Revolucionarno gibanje v Italiji.

LDU Belgrad, 27. junija. »Pravda« poroča iz Rima: Vsled dolgotrajnih stavk v Milanu je došlo do hudega spopada med delavstvom in oboroženo silo in je bilo mnogo mrtvih in ranjenih. Iz Milana se širi gibanje tudi v druge pokrajine. Tako je izbruhnila stavka v Genovi, Rimu in Neapolju. Splošno se opaža, da stavke dobivajo anarhistični značaj. Gospodarsko življenje Italije se vsled neprestanih stavk vsak dan bolj paralizira. »Epoca« vprašuje za velikimi črkami na prvi strani lista, ali se v Italiji sploh še more govoriti o proizvodnji in delu, ko nad vsakim podjetjem kot Damoklejev meč visi pretnja ustavitve vsakega napredka.

LDU Berlin, 28. junija. (Dun. KU) Listi javljajo iz Lugana: Izgredi, ki se zadnje čase v večjih italijanskih mestih vedno pogosteje ponavljajo in to posebno v Gornji Italiji, so dali povoda raznim razgovorom v zbornici. Socialisti zahtevajo, da se iz Valone odpokličejo vse čete. — Zmerni socialisti Turati je izjavil, da je najzanesljivejšo sredstvo preprečiti krvavo revolucijo v vsej Evropi ukinjenje versailleske mirovne pogodbe.

LDU Trst, 27. junija. Listi poročajo iz Ancone: Dne 26. t. m. ob treh zjutraj se je uprl en bataljon enajstega polka bersaglierov (strelcev), ki bi isti dan dopoldne moral oditi v Albanijo. Že dan poprej se je med moštvom moglo opaziti, da nekaj vre in da se pripravljajo nekaj izrednega. Vojski so se odločno uprli povelju za odhod v Albanijo. Ob tej uri je imel stražo v vojašnici samo en častnik. Uporniki so njega in ostale šarže razorožili in jih zaprli. Zaprli so vrata in na okna postavili streljnice. Tekom dopoldneva je divizijsko poveljništvo naročilo polkovniku, naj napravi red. Zato mu je dalo na razpolago vojaštvo in varnostno stražo. Čete so obkolile vojašnico ter postavile okoli nje streljnice in tudi dve bateriji topov. Ker se uporniki niso hoteli oddati, so čete začele streljati na vojašnico. Oddanih je bilo tudi nekaj strelcev iz topov. Uporniki so odgovarjali in ranili več vojakov. Bilo je tudi nekaj mrtvih. Kasneje je začel okoli vojašnice patuljirati oklopni avtomobil, ki se je spopadel s četami. Začeli so na obeh straneh streljati, vsled česar je bilo ranjenih več oseb. Popoldne se je polkovniku vendarle posrečilo priti v vojašnico in pomiriti upornike. Polagoma so vdrl v poslopje čete ter razorožile in pozaprle uporne bersagliere. Upor pa še ni končan, ker se majhna četa nezadovoljnih še upira. — Prejšnji večer je prišlo v vojašnico par sto oboroženih civilistov, ki so nagovarjali bataljon, naj se upre. Večji del teh civilistov so čete, ki so polagoma vkorakale v vojašnico, razorožile in z drugimi uporniki vred pozaprle. Prebivalstvo je zelo razburjeno. Vse trgovine so se takoj zaprle. Delavska zbornica je takoj proglasila splošno stavko. Po mestu demonstrirajo civilisti proti vladi in zlasti proti militarizmu. Med demonstrante so se urinile tolpe malopridnežev, ki so jele pleniti. Vojaštvo in varnostne straže so velik del teh tolp polovile, izgredi pa se kljub temu nadaljujejo.

Včeraj, 26. t. m., je vojni minister Bonomi na interpelaciji poročal o dogodkih v Anconi, ki so jih listi prejeli iz Italije. Na koncu ministrove govora so socialisti burno zahtevali, naj vojni minister pove, kam so bili vojaki namenjeni. Minister je namreč dejal, da se enajsti polk bersaglierov premesti iz višjih ozirav. Ker minister Bonomi ni hotel povedati, so socialisti zagnali velik hrup. Vlade stranke so odgovarjale. Nastal je velik vrišč, tako da je moral predsednik dvakrat prekiniti sejo. Seja se je zaključila ob velikem razburjenju vseh strank.

LDU Trst, 27. junija. Listi objavljajo poročilo Agenzie Stefani, ki pravi, da se je v Anconi red skoraj popolnoma vzpostavil. Vojaški opor je takorekoč končan. Pač pa še vedno krožijo po mestu razne tolpe, ki se poizkušajo okoristiti ob splošnih demonstracijah. Tudi tukaj se red polagoma vzpostavlja. Računa se, da se tekom današnjega dneva (27. t. m.) v mestu vzpostavi zopet normalno lice. — Listi dojavljajo, da se še vedno čujejo strelji po mestu.

LDU Trst, 27. junija. Listi poročajo iz Pise dne 26. t. m.: V Piombinu so izbruhnili hudi nemiri, ker je prebivalstvo ogroženo radi naraščajoče draginje. Ob 10.30 dopoldne so se rudarji oborožili s svojim orodjem, naradli trgovine in jih opleni. Ko je nastopila varnostna straža, so jo rudarji napadli s strelji in ročnimi granatami. Karabinjerji, ki so imeli nekaj izgub, so začeli streljati iz strojnica na množico, vsled česar sta bili dve osebi ubiti, približno 50 pa ranjenih. Rudarji so vrgli bombo pod eno strojnico, vsled česar se je le-ta razletela in ranila vse vojake, ki so stali ob njej. Pri tem sta bili ubiti dve osebi. Izgredi in plenitve trgovin se v predmestju nadaljujejo. Karabinjerji, ki so streljali na množico, so bili prešibki in so se morali umakniti. Uporniki so zgradili barikade. Popoldne so se izgredi ponavljali. Uporniki so napadli vojašnico karabinjerjev in jo skušali zažgati. Vojaki so začeli streljati in prisilili napadalce, da so se umaknili. Rudarji so nato vdrli na postajo in razdejali urade, dočim je druga skupina demonstrirala po mestu. Okrog osemnajstih so jih ustavili trije oklepni avtomobili, ki so v kratkem razpršili izgrednike. Red se je kmalu nato vzpostavil. Pri izgredih je bilo zelo mnogo oseb ranjenih, baje tudi nekaj mrtvih.

LDU Trst, 27. junija. Po tukajšnjih listih so nekateri rimski in milanski časopisi pred kratkim objavili vest, da se odpokliče del čet, ki se nahajajo v sedenem delu Dalmacije. Agenzia Stefani demantira to vest in dostavlja, da čete ostanejo na svojem mestu.

LDU Rim, 29. junija. (Dun. KU — Agenzia Stefani) Delavska zbornica je v svoji včerajšnji popoldanski seji sklenila proklamirati v torek zjutraj splošno stavko. Cesna železnica ne vozi, pač pa vozi jo kočije. Večina prodajaln je odprta. Vlaku vozi redno, samo iz Ankone še vedno ne dohajajo vlaki, ker jim tam prečijo odhod.

LDU Rim, 29. junija. (Dun. KU — Agenzia Stefani) Na Monte Citorio se je vršilo zborovanje vodstva splošne delavske zveze in socialistične stranke. Tajnik vodstva stranke je predlagal za dnevni red proklamacijo splošne stavke v vsej Italiji, proti čemer pa je splošna delavska zveza energično protestirala in zapustila zborovalno dvorano. Dnevni red so ostali odklonili s štirimi proti trem glasovom. Drug predlog glede dnevnega reda, ki ga je izrekel član vodstva stranke, je bil sprejet. Sklenilo se je, pozvati proletarijat, da obdrži disciplino in da je pripravljen izpolnjevati eventuelne ukaze vodstva stranke, ako bi vlada ne držala svojih obljub.

Razna poročila.

Pod državni sekvester!

LDU Belgrad, 29. junija. Minister za pravosodje Marko Trifković je poslal narodnemu predstavništvu zakonski predlog, po katerem se imetje podanikov neprijateljskih držav stavlja pod državni sekvester. Dokler ta zakon ne bo rešen, se bo uredilo to vprašanje z začasno naredbo, ki jo je že podpisal regent prestolonaslednik Aleksander.

Albanci zavzeli Valono.

LDU Belgrad, 29. junija. »Pravda« prinaša brzojavko iz Skadra, da so albanski vstahi imeli pred Valono hud boj z Italijani ter da so po napadu zavzeli Valono, pri čemer so zajeli italijansko garnizijo.

Vstaja v Skadru.

LDU Belgrad, 29. junija. »Pravda« poroča iz Londona: Rimski dopisnik lista »Times« poroča, da se je pričela vstaja proti italijanskim četam v Skadru in da je prekinjena zveza med italijanskimi četami v Skadru in četami, ki so v sv. Ivanu Medovanskem.

Boji z boljševiki.

LDU Berlin, 29. junija. (Dun. KU) »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Varšave: Poljaki so zopet dosegli postojanke, ki so jih imeli pred 24. aprilom (pred ukrajinsko ofenzivo). Dosegli so zopet črto Mosyr—Ovruc—Novogorod—Volhinsk—vzhodno od Pskova—zahodno Letičova—Dnjester. V bojih, ki se že štiri dni bijejo na tej črti, rdeče čete niso dosegle še nobenega uspeha.

Slovenski javnosti.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi naznanja, da v bodoče omeji svoje delovanje. Prvič so si jugoslov-

vanski dijaši v Pragi ustanovili skupno dijaško podporno društvo, razen tega delujejo pokrajinske dijaške zadruge, ki imajo isti namen kakor naše društvo. Slovenski denarni prispevki bi se torej cepili na tri strani po konkurenciji treh podpornih organizacij. Drugič smo člani našega društvenega odbora razen enega sami češki državljani, Čehi in oni Slovenci, ki smo prišli že pred vojno v Prago kot državni uradniki v majhnem številu. Ko nas več ne bo, potem bo pač tudi obstanek društva dvomljiv, ker ni naraščaja. Zato smo sklenili, da omejimo svoje delovanje v tem smislu, da prenehamo odsej agitirati v Sloveniji za denar ter bomo nabirali darove le v češkoslovaški republiki pri dosedanjih in bodočih prijateljih Slovencev; iz teh češkoslovaških podpor bomo po možnosti dajali slovenskim potrebnim dijakom le prispevke za izpitne pristojbine, mesečnih podpor pa ne bomo več delili.

Zahvaljujoč se vsem dobrotnikom in prijateljem iz Slovenije za blago požrtvovalnost, prosimo slovensko občinstvo in korporacije, naj naklonijo znanprej svojo darežljivost »Slovenski dijaški zadrugi« v Pragi.

V Pragi, dne 24. junija 1920.

Prof. Jos. Skrbinek,
t. č. tajnik.

Dr. Volkar,
predsednik.

Orlom in Orlicam!

Dne 4. julija 1920 priredi Koroški Orel v št. Janžu v Rožu velik orlovski tabor, na katerega vabi vse bratske odseke iz cele Kranjske. Tabora se udeležijo tudi vse naše kršč. soc. delavske organizacije in pa katol. izobraževalna društva.

Bratje in sestre! Koroški Orel, osvobojen tisočletnega suženjstva pričenja dihati. Koroški Orel vstaja, toda pozna se mu suženjstvo, v katerem je ječal in čakal dne, ki ga doživlja danes.

Bratje in sestre! Vaš brat Koroški Orel, na katerega ste nedavno gledali s pomilovanjem, a mu niste mogli pomagati, je danes svoboden, osvobodil se je z vašo pomočjo, toda on še vedno rabi vaše pomoči.

Bratje in sestre! Dne 4. julija 1920, ko se vaš severni brat, Koroški Orel, prvičkrat zbere na osvobodjeni slovenski zemlji, da manifestira za svoje ideale, manifestira pa tudi za naše Gospodstvo polje, kjer stoje pomniki naše stare slave in veličine, tedaj prihitite vsi, vsi! Prihiti naj sleherni Orel, sleherni delavec in delavka, ki res ljubi svoje brate onstran Karavank, na našo veliko manifestacijo naše katoliške in narodne misli v št. Janžu v Rožu.

Prijave za tabor sprejema Orlovski zveza v Ljubljani. Bratje in sestre, hitite s pripravami. Polovična vožnja je zagotovljena.

Politične novice.

+ Vesnič Pašiču. Ministrski predsednik dr. Vesnič je poslal na Vidov dan predsedniku naše mirovne delegacije g. Pašiču v Parizu nastopno brzojavko: »Milo mi je što Vas i drugove mogu izvestiti, da se Ljubljana revnosno i dostojno takmičila sa Zagrebom pri prvom prijemu kraljeviča namesnika svoje krvi i svoga jezika. Njegovu kraljevsko Visočanstva ova dva dana pretrpano je cvetom i vrlo je srečno što je u tim raspoložjenjima proslavilo Vidov dan među našom slovenačkom braćom. Vesnič.«

+ Naloge vlade. »Politika« piše: Vlada dr. Vesniča ima tekom bodočega tedna rešiti v ministrskem svetu vprašanje o proračunu za leto 1920, finančni zakon, vprašanje o ureditvi izvoza, o agrarni reformi in o zakonskem predlogu radi varstva reda in dela. Že sedaj pa se medtem more z gotovostjo trditi, da se tozadevni sklepi ne bodo dosegli na lahek način. Dolej se je samo na eni seji ministrskega sveta, odkar je dr. Vesnič ministrski predsednik, rešilo vse gladko, kakor je bilo treba, drugače pa sta v ministrskem svetu jasno izraženi dve nasprotni skupini, ki debatirata in disputerata o vsaki stvari, kakor da gre za obstrukcijo. Pri obeh skupinah pa se opaža stremljenje, da se čimprej sprejme volilni zakon. Pozneje bi se imel sprejeti zakon o občinah, nakar bi se izvedle občinske volitve v Bosni, Hercegovini in Vojvodini, ki jih je treba izvršiti pred volitvami v konstituanto. Kakor se računa, bi se te občinske volitve vršile koncem meseca septembra, volitve za konstituanto pa bi se ne vršile pred mesecem novembrom. (LDU)

+ Naše meje. Tekom meseca julija bodo poslani na meje na podlagi sklepa vrhovnega sveta v Parizu posamezne komisije za določitev državnih mej. V teh komisijah bodo zastopniki vseh velikih sil in prizadeti držav. Za določitev meje napram bolgarski meji je določen od naše strani general Dušan Stefanović. Meja napram Bolgarski se bo določila točno po mirovni pogodbi, sklenjeni v Neuilleu. Caribrod in Bosilgrad pripadeta Jugoslaviji.

+ Razlog Pašičevega odstopa. »Narodna Politika« poroča iz Belgrada, da je iz-

javi eden aktivnih ministrov njenemu dopisniku, da je glavni razlog Pašičevemu odstopu ta, da je po Trumbičevi krivdi nastal v jadranskem vprašanju za nas neugoden preokret. Dr. Trumbič je namreč iz neklih osebnih razlogov zamudil ugodni trenutek, da z Nittijem ugodno potekajoča pogajanja pravočasno zaključijo. V tem je Nitti padel in na njegovo mesto je prišel Giolitti, ki zavzema v jadranskem vprašanju popolnoma drugo stališče nego Nitti.

— **Okrajno ljudsko zborovanje v Djakovu.** Hrvatska ljudska stranka je 20. t. m. sklicala v Djakovu okrajno ljudski svet. Zastopnike je poslalo 26 kmetskih demokracij. Na zboru je poročal tajnik HILS v Djakovu Ivan Sežkar in ugotovil, da je bilo v djakovskem okraju ob zadnjih občinskih volitvah izvoljenih 90 odbornikov HILS, ki so svojo pripadnost stranki s svojim podpisom potrdili. Čimdalje bolj se približujejo stranki tudi obrtniki in inteligenca. V Djakovu izhajajo kot strank. glasilo »Djakovačke Pučke Novine«. Stranka je tekom prvega leta svojega obstanka dosegla najlepše uspehe. Nato so poročali zastopniki posameznih kmetskih demokracij. Končno so sprejeli več resolucij, s katerimi so med drugimi odobrili delo HILS in njenih poslancev ter jim izrazili zaupanje.

TOVARIŠEM AKADEMIKOM!

A. D. J. T. pozivlja slušatelje vseh fakultet, da se udeležijo iz solidarnosti enodnevnega demonstrativnega štrajka v svrhu protesta radi ukinitvenja 5. semestra tehnične fakultete v bodočemo šolskem letu.

Štrajk se prične danes 1. julija t. l. ob pol 7. uri zjutraj. Ob 9. dopoldne se vrši sestanek vseh akademikov pred univerzo.

Odbor ADJT.

Dnevne novice.

— **Regent prestolonaslednik Aleksander** se je vrnil včeraj ob 8. uri dopoldne v Beograd. Prirejen mu je bil svečan sprejem.

— **Težko je obolel č. g. Gregor Jakel**, župnik v pok. v Ljubljani. Priporoča se gg. sobratom v memento!

— **Umrl je dne 22. t. m., od kapi zadet, g. Janko Kersnik**, kontrolor kr. tob. tovarne v Splitu. Nekaj časa je služboval tudi v Ljubljani. Smrt ga je dohitela na službenem potovanju. Naj v miru počiva!

— **Regentov dar za siromašne visokošolske.** Major Radko Raketič je izročil rektorju dr. Plemlju 40.000 kron kot dar prestolonaslednika regenta Aleksandra za siromašne dijake ljubljanskega vsoučilišča.

— **Dekan teološke fakultete.** Teološka fakulteta univerze kraljestva SHS v Ljubljani je za študijsko leto 1920/21 izvolila za dekana prof. dr. Aleša Ušeničnika.

— **Tehniška fakulteta.** Vsled neugodnega položaja, ki je nastal glede nastanitve tehniške fakultete, sklenil je profesorski zbor te fakultete v svoji redni seji dne 25. junija t. l. nabiti na črni deski sledečo izjavo: *Dijaštvu se naznanja, da otvoritev V. semestra v jeseni 1920 radi pomanjkanja prostorov še ni zajamčena. Ali se V. semester prične ali ne, se bo objavilo, ev. po časopisih, pravočasno t. j. gotovo pred vpisovalnim terminom v inozemstvu.*

— **Stavka akademikov!** Akademiki jugoslov. univerze v Ljubljani so stopili danes dopoldne v enodnevno stavko. Stavko je napovedalo društvo akademikov tehnikov, radi pomanjkanja prostorov za tehniško fakulteto. Tehnikom so se solidarno priklopile vsi slušatelji univerze.

— **Seja odbora K. t. d.** bo danes popoldne ob 4. uri.

— **Odlikovani Orli.** Regent Aleksander je o priliki svojega poseta v Sloveniji odlikoval 3 člane Orlovske zveze in sicer: br. Josipa Pirca, predsednika Orlovske zveze z redom sv. Save IV. razreda, br. Pavle Kržana, načelnika Orlovske zveze, in br. Hvale Jožeta, člana Zveznega vadiateljskega zbora z redom sv. Save V. razreda.

— **Zveza ameriških škofov iz Washingtona** (National Catholic Welfare Council) odpošlje na mariborski tabor svojega zastopnika, obenem je naročila svojemu informacijskemu uradu, da bo prinašal poročila o taboru v vseh ameriških listih.

— **Župni urad pri Sv. Luciji ob Soči** (zasedeno ozemlje) prosi obvestila, če kateri urad ali zasebnik v Sloveniji hrani cerkvene vrednostne papirje ali kako druge listine in dragocenosti cerkve Sv. Lucije. — J. Abram.

— **Društvo ljubiteljev poljskega naroda** je razposlalo na vse naše srednješolske zavode seznam strokovnih visokih šol in ljudivladi poljski. Na to opozarjamo naše abituriente.

— **Važno poglavje o naši domači vojski** vsebuje brošura »Zločin nad domovino«, ki jo razpošilja Katoliška Liga v Ljubljani. Izvod stane 4 krone. Za prodajalce, kolporterje in vse, ki pošljejo denar naprej 3 K 50 vin. Vsak, ki še ne ve, kdo je pri nas kriv našega domačega gorja,

ki ne ve, kdo — iz golega sovraštva do lastnih rojakov — trga domovino narazen, kdo jo izpostavlja v zasmeš tujcem in v plen sovražnikom, naj bere »Zločin nad domovino«. Brošura je pisana tako razumljivo in prepričevalno, da ne bo mogel nihče dvomiti nad resničnostjo vsebine, ki ima kolikaj dobre volje. Naročajte jo v velikih množinah in širite jo vsepovsod, ker je krvavo potrebna, da ljudstvo zve, kdo je kriv naše domače nesloge. — »Velike nevarnosti za vero« imamo v zalogi samo še 250 izvodov. Kdor jo še ni naročil, naj naroči obenem z gorenjo brošuro, ker ne bomo priredili drugega natiska. Cena 1 krono izvod.

— **Ljudski izvod v Velikovem.** Na Vidov dan, dne 28. junija 1920. je gostoval Ljudski oder iz Ljubljane v koroškem plebiscitnem ozemlju in sicer v Velikovem. Igrali so veseligr v treh dejanjih. »Pri belem konjičku«, ki je vzbudila obilo smeha; posebno iznajdljiv je bil Novak v Bukovi vlogi. Da je bila igra bolj prikuhna, so igralci prenesli kraj dejanja z Blede na Klopinski jezero. Pred igro je imel predsednik Ljudskega odra France Bevk kratek nagovor na občinstvo, v katerem je povdarjal pomen Vidovega dne za Jugoslovane sploh in povdaril posebno to, da se boj na Kosovem polju bije za Koroško še danes in da imajo rešitev sami v svojih rokah, da volijo med lučjo svobode ali temo robstva. Prireditelj je v splošnem zelo dobro uspel. Dvorana je bila nabito polna zavednih Slovencev, in poznavalci razmer trdijo, da je bilo v dvorani tudi mnogo omahljivcev, ki še danes ne vedo, kam bi. Sploh dela Velikovec vtis zakrknjenega nemčurjskega gnezda in imajo zavedni Slovenci, ki žive med njimi vsakakor težko stališče. Vsa čast naši inteligenci, ki živi tam gori in rešuje, kar se da rešiti; njih delo je in ostane neprecenljivo.

— **Kotlje na Koroškem.** V petek dne 25. junija je našo občino zadela grozna nesreča. Strašna toča nam je vse uničila. Prišla je z močnim vetrom, bila je debela kot debeli orehi in kurja jajca in padala je tako gosto, da je bilo v par trenutkih po tleh vse belo in vse pokončano. Ne pomnijo take toče tudi najstarejši ljudje. Žito je popolnoma pobito, niti ena bilka ne stoji več pokoncu, bilo je še vse na polju, ker se žetev pri nas še ni pričela, tudi drugi poljski sadeži so vsi uničeni, vrtovi razdejani in opustošeni, drevje okleščeno, sadje, ki je letos tako lepo kazalo, leži na tleh, veliko šip je razdrobljenih, tudi strehe so močno trpele, nekaj kur in piščet je ubilo, kamor pogledaš vidiš samo podobo groznega razdejavanja. Marsikteri kmetje bodo prisiljeni prodati živino, ker bo primanjkovalo krme, slame ne bo, seno pa tudi še ni pod streho, s košnjo smo šele pričeli in trava je vsa pomandrana, tudi za svinje ne bo piče. Ta nesreča nas zadene tem huje, ker smo imeli zaporedoma slaba leta in si tudi najboljši kmetje niso pridelali toliko žita, da bi izhajali, vsak je moral kupovati, letos pa je kazalo vse tako dobro in so se ljudje že veselili, da si bodo letos malo opomogli. Zdaj pa je vse izgubljeno. Vse je obupano. Pomoč je nujno potrebna.

— **Krajevni odbor narodnega sveta v Vetrinju na Koroškem** se obrača na slovensko občinstvo, slovenska društva in zavode s toplo prošnjo, da nam darujete slovenske, hrvatske in srbske zastave, ki jih lahko pogrešate. Lahko boste to storili, ko so minili dnevi slavnosti. Darujte po svojih najboljših močeh, da bodo plapolale ob slovesnih prilikah tudi v našem zagrizenem Vetrinju jugoslovanske trobojnice.

— **Naš narod pri plebiscitni komisiji v Celovcu.** Gospod generalni sekretar in načelnik našega urada pri plebiscitni komisiji g. Bruno Hugo Staré se je podal danes v spremstvu članov naše misije gg. dr. Rudolfa Steinmetza-Sorodolskega ter inž. Janka Matkovička, zajedno z uradniškim osebjem naše misije v Celovec. Naše najboljšje želje jih spremljajo!

— **Kotmaraves. — Prošnja.** Ne vem že, kdo je imel ono srečno misel, da je začel ustanavljati »Ženska društva« po Koroškem. Neverjetno je, kako privlačno silo ima to društvo za naše Korošice. Vse gre poslušati in vse pristopiti. In kako poslušajo naše gospodinjice! Tem ni več treba nobene agitacije za plebiscit, teh ne pregovori nihče več. Skrbeti je treba samo za poučna predavanja, kajti vsaka Korošica je ukaželjna. V nedeljo je govoril tu g. dr. Justin o kužnih boleznih. Učiteljci gđ. Gornik in Klacer pa v narodno-navduševalnem smislu, istotako domači dekleti Prosekar in Bašnik. Vsak mesec hočejo imeti kak poučen shod. Ne poznamo ga govornice, ki bi bile voljne predavati o kakem za ženske poučljivem predmetu. Obračam se torej do naših dam in gospodov v Sloveniji, ki bi bili volni prevzeti to nalogo. Govorijo lahko o vsem, kar je koristnega za gospodinjstvo in življenje. Prosil bi samo, da blagovolijo naznaniti snov, o kateri bi govorili, župniku Janko Arnuš v Kotmarivesu.

— **Nikar preveč umetničiti narodnih pesmi!** S tem ne rečemo, da umetnik ni-

ma pravice do narodne pesmi, da jo okraša s svojo umetnostjo. Ne sme si pa pri tem dovoliti toliko, da bi pesem zgubila svoj prvotni značaj. Isto pa velja tudi o izvajanju narodnih pesmi. Pretirani piano in forte, pretirani accelerato in staccato melodijo tako modulirajo, da je še komaj spoznati prvotni napev. S tem narodna pesem samo škodo trpi. Nočemo reči, da naj se pesem nikar ne niansira. Kaj šel A so gotove meje. Ko bi se bili teh mej držali, bi se bili na regentovem koncertu v ponedeljek zvečer »Je pa davi slanica padla« in »Meglica« dokaj lepiji slišali. Isto velja deloma še o nekaterih drugih narodnih. Mi ne želimo samo občudovati umetnosti — katera je, vsa čast, res velika! — marveč predvsem uživati. Uživa pa se narodna pesem najbolje, če je pristna. Kar je naravno, najbolj ugaia. Prehitro pevanje nam vsrkati užitek. Nehote si mislim: Oh, škoda, da je že konec! — Priporočamo našim pevskim društvom, da narodno pesem še bolje goje kot doslej. Z nobeno umetno glasbo ne boste občinstva, ki vendar — to smemo že trditi — po večini glasbeno ni toliko izobraženo — da bi moglo vse umetnine umevati, bolj zadovoljili, kakor z navadno pesmijo, ki tako živo v dušo sega. Pojte pa jo umetno, a — naravno! Čuvajmo te bisere našega narodnega bogastva nepopačene!

Ljubitelji narodnih pesmi.

— **Razglednice o sprejemu regenta Aleksandra** je založilo »Društvo jugoslovenskih novinarjev« v Ljubljani. Serija obsega osem prizorov, in sicer: 1. Pozdrav predsednika dr. Brejca na kolodvoru. 2. Regent pred častno stotnijo. 3. Nagovor župana dr. Tavčarja pred kolodvorom. 4. Skupina narodnih noš iz Adlešičev, Marindola in Žumberka. 5. Skupina narodnih noš na Wilsonovi cesti. 6. Regent v trenutku po pozdravu begunske deklice. 7. Sprevod pred vlado. 8. Sokol na konjih. Razglednice se prodajajo po 2 K v prid pokojniškemu skladu novinarjev in se dobe v nastopnih knjigarnah in trgovinah: Narodna knjigarna v Prešernovi ulici, L. Schwentner v Prešernovi ulici, Bonač v Selenburgovi ulici, Jugoslovanska knjigarna pred Škofijo, Ničman v Kopitarjevi ul., Lukniš na Valvazarjevem trgu, Gajšek na Sv. Petra cesti, Zunanja naročila naj se naslove na »Društvo jugoslovenskih novinarjev« v Ljubljani.

— **Lom pri Trzinu.** — Pevski odsek izobraževalnega društva v Lomu je priredil v nedeljo 27. junija poučno-zabaven sestanek. Po uvodnem igranju na harmonij in po govoru je ta dan prvič jasno nastopil društveni pevski zbor in lepo zapel prekrasna Kimovčeva venčka gorenjskih pesmi za mešani zbor in venček narodnih za triglasni ženski zbor.

— **Slomškova zveza.** Prijave za mariborsko slavje sprejema odbor Slomškove zveze samo še do 5. julija. Doslej pogrešamo še precej sicer zavednih in drugače tudi versko ter narodno odločnih tovarišev in tovaršic. Prosimo, da se odzovete vsi, kar vas je res značajnih. Kakor že znano, pridejo tudi naši češki tovariši in večje število bratov Hrvatov. Po 5. juliju razpošljemo legitimacije. Prijave sprejema nadučitelj Ivan Štrukelj na Viču.

— **Vpisovanje v pripravljalni razred in prvi letnik Državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani** se vrši dne 6., 7. in 8. julija od 8. do 12. ure dopoldne. Sprejemni pogoji so objavljeni na razglasni deski. Ker je zanimanje za šolo zelo veliko in ker bo prijavljenih več, kakor jih je mogoče sprejeti, se bo vpisalo vsakega učenca in učenko samo pogojno. Po zaključnem vpisovanju se bo odločilo, kdo se sprejme in kdo se odkloni. Končni izid bo razglašen pred ravnateljsko pisarno. Pri odločitvi za sprejem ali za odklonitev bo merodajno predvsem izpričevalo. Dalje imajo prednost otroci trgovcev, industrijecev in obrtnikov, nato pa tisti, katerih starši stanujejo v Ljubljani. Ker bo vpisovanje samo pogojno, je popolnoma enako, če pride kdo prvi ali zadnji na vrsto. Zato je tudi nepotrebno, da bi čakali interesente celo dopoldne pred pisarno. — Ravnateljstvo.

— **»Dirnenmode«** imenujejo Nemci nošo, kakor se zdaj nosi mestno ženstvo — od otroka, ki se še ne zna sam obleči, pa do starih dam. Toliko v vednost slavnemu občinstvu. Vsaka stvar se namreč mora imenovati s pravim imenom. In to je pravo ime!

— **Slovenska dijaška zadruga v Pragi** je na prvem občnem zboru izvolila za upravno dobo 1920-21 ta odbor: Predsednik Petrovič Srečko, c. ing., podpredsednik Vrhovec Stanimir, m. n. c., prvi tajnik Hübl Viljem, st. ing., drugi tajnik Absec Mato, c. ing., tretji tajnik Pestotnik Franc, m. n. c., blagajnik Majce Alojz, st. ing., gospodar Rozina Igor, st. jur. Odbornikova namestnika: Dolničar Franjo, st. ing., Tkalac Rado, m. n. c. Revizorji: dr. Kogoj Franjo, Ogorevc Martin, m. n. c., gđ. Kenk Tekla, m. n. c.

— **Zagorje pri Pilštanju.** V raznih časnikih citamo srčna vabila za obisk v žveplena kopališča in zdravilišča. Tudi v Zagorje kličemo raznovrstne bolnike, zlasti nerazvorne in na pljučih in živcih bolne, da

se pridejo zdraviti, ker Zagorje je eno najboljših zdravilišč in letovišč v Jugoslaviji. Zagorje leži na 450 m visokem hribu sredi velikanske banjaste doline med borovimi, bukovimi in smrekovimi pragozdovi, obkroženo z visokimi črnogorci gorami. Naravna lega Zagorja povzroča, da je zrak gorsko čist in mil tako, da poleti ni vročine nad 22° R in v zimi komaj 7° R mraza. Župljani doživajo visoko starost. Nekateri so zdaj stari 94 let in prav mnogi 80 let. Več desetletij ni nihče umrl na pljučnih boleznih. V Zagorju je dobra pitna voda in vsebuje najboljše in najzdravilnejše snovi. Čudno je le to, da želedec tako krepí. Najboljša voda je v Lurškem studencu, zlasti za bolezní v grlu je učinkujoča. Tihota in mir je v Zagorju. Kdor je nervozen in hoče biti te grde bolezni rešen, naj se pride zdraviti v Zagorje. Pljučnobilni imajo v Zagorju izredno zdravo podnebje. Kdor trpi na pljučih in teško pojemlje, naj pride v Zagorje. Saj ni 27 km daleč nobene smrdljive tovarne. Stanovanja so na razpolago. Hrana je dobra in zelo poceni. Od Rajhenburga je po bližnjici tri ure hoda in po cesti s pošto skozi trge Podsreda, Kozje in Pilštanj komaj 3 in pol ure. Iz Sevnice je z vozom 3 ure kakor od Sv. Jurja ob j. ž. Od Slatine ima hribolazec 3 in pol ure po bližnjicah in uživa krasne razglede po olimpijskih in pilštanskih vinskih gorah. Čemu torej v Alpe, ko imamo doma krasna zdravilišča in vesela letovišča. Na svidenje v Zagorju! Dobro nam došli vsi, zdravlja in miru iskajoči letoviščarji.

— **Silna nevihta nad Zagrebom.** — **Ogromna škoda.** Dne 27. t. m. popoldne je vihrala nad Zagrebom in okolico strahovita nevihta s točo in viharjem. Nad mestom se je utrgal oblak, voda je preplavila ulice in zalila vse kleti in pritlična stanovanja. Ponekod je voda razdrila kanale in jih dvignila. Toča in vihar sta uničila sadne in zelenjadne vrtove, polja in vinograde. Posebno strašno je divjala nevihta v Zagorju, kjer so ostala od turščice samo stebila, a od trte količje. Toča je bila za pest debela in je pobila mnogo ptic in perutnine. Gaji in gozdi so vsi okleščeni. V Pušči Bistri je voda podrila železniški nasip. Škode je na milijone.

Ljubljanske novice.

lj **Odklikovanje.** Ob priliki predstavljanja dekanov posameznih fakultet na terasi deželnega dvorca je bil regentu predstavljen tudi g. docent Vurnik kot prireditelj glavnega sprejema. Regent je stopil k g. Vurniku, mu krepko stisnil roko in se mu v zelo laskavih besedah za celo uprizaritev zahvalil. Isti dan zvečer je bil g. docentu Vurniku dostavljen red sv. Save IV. razreda.

lj **Občni zbor katoliškega društva rokodelskih pomočnikov** bo v nedeljo, 4. julija, ob 10. uri dopoldne v dvorani Rokodelskega doma. (k)

lj **Marijina kongregacija za gospode.** Pokop blagopokojnega, v torek ob 11. uri umrlega sobrata gospoda Tomaža Eržena, višjega poštnega kontrolorja v p., bo danes popoldne ob 3. uri izpred hiše Starega trga št. 2. Sv. maša za dušnika v soboto ob pol 7. uri v kapeli sv. Jožefa.

lj **»Učiteljica«**, komedija v treh dejanjih, je »Danica« vsled nastalih ovir preložila na 1. julij (četrtrek). Začetek ob 8. uri. Ljudski oder. Predprodaja vstopnic v trgovini Ničman.

lj **Glasbena Matica.** Redni letni občni zbor Glasbene Matice se vrši v sredo, dne 14. julija 1920 ob 8. uri zvečer v dvorani Glasbene Matice s statutarčnim dnevnim redom. — Odbor.

lj **Pevce in pevke Glasbene Matice** nujno prosi odbor, da pridejo danes v petek, 2. julija zvečer ob 8. uri k važnemu posvetovanju zaradi izleta na Koroško v Glasbeno Matico.

lj **Popravek.** G. doc. Vurnik nas naproša, da popravimo svoje poročilo v št. 145. o ljudski veselici na Kozlerjevem vrtu v toliko, da ugotovimo — da Kozlerjev vrt za veselico — niti uhod v Kozlerjev vrt — ni bil opremljen po njegovem načrtu. — Kakor se nam od druge strani poroča, sta napravila načrte za okrašenje Kozlerjevega vrta g. arhitekt Ivan Zupanc in ing. Otahal.

lj **Razstava ženskih ročnih del in risarskih izdelkov** na I. mestni dekliski meščanski šoli pri Sv. Jakobu je odprta od 30. jun. do 5. jul. vsak dan od 9. do 12. in od 2. do 6. ure. Dobrodošli vsi, ki se za to zanimajo.

lj **Podporno društvo gasilcev tobačne tovarne v Ljubljani** naznanja, da se vrši dne 4. julija 1920 (v slučaju slabega vremena dne 11. julija 1920) na vrtu g. Slamiča na Glincah ob priliki 40 letnice svojega delovanja, vrtna veselica. Ob 2. popoldan sprejem gasilskih društev pred tobačno tovarno, potem odkorakanje z godbo na Glince. Začetek veselice ob 3. popoldne, pri kateri svira godba jugosl. železničarjev. Na sporedu je srečolov, šalji, vaba pošta, prodajanje cvetk itd. Vstopnina 6 kron. Za dobro jed in pijačo preskrbljeno. (k).

Ij Razstava ženske domače obrti na Slovenskem. Včeraj dopoldne je otvoril »Osrednji zavod za žensko domačo obrt« razstavo. Razstavljeni izdelki so iz raznih slovenskih krajev, kjer se goji omenjena obrt in koder jo je začel negovati sistematično s pomočjo šol. Človek se razveseli, ko vidi uspehe in tako lepe: čipke, klekljane in šivane, tolede, filete in biserna dela — z umetnimi uvezanimi liki. V primeroma kratkem času se je posrečilo nadzorniku Iv. Vogelniku pokazati nazorno, v čem obstoji delo zavoda in katere stvari se izdelujejo pri nas. Razstava določena na danes in jutri se podaljša do vštete sobote. Kraj razstave je Turjaški trg št. 3, II. nadstropje, vsak dan do petih popoldne. — Tudi nove učenke se lahko priključajo ob tej priliki.

Ij Ljubljanske posebnosti. Število prebivalcev v Ljubljani se je v zadnjih letih morda podvojilo, a za vseh 80.000 ljudi naj zadostuje ena sama »Kolezija«, plavalna kopel, kamor spravi v najboljšem slučaju sto ljudi. V vročih poletnih dnevih, ko se ti hoče po zdravem plavalnem športu, ne zležeš rad v dvomljive bane »Ljudske kopelje«, in ker nisi vojni dobičkar, tudi ne utegneš k »Slonu«. Človek bi torej mislil, da bo občina v tem pogledu kaj storila, pa se hudo moti, kajti naši občinski očetje stoji v naziranju glede vodne higijene — Bogu bodi pošteno — daleč, daleč zadaj. Lepo bo, ko se bomo Ljubljančani vozili z vlakom do bistrave Save, kjer »namerava« občina »baje« ustanoviti obširno prosto in solčno kopel. Pa, ali in kedar bo res kaj iz tega, ali zopet ne bo nič, kakor navadno?? Medtem pa se šopiri tucat članov »športnega kluba« ob najpripravnem prostoru Ljubljane pri iztoku »Malega Grabna«. Do teh prostorov pa navadni zemljan nima dostopa, ker ti ga ta frakarski klub v svoji ekskluzivni nadutosti kratkomalo zabrani, če nisi trikrat puncičan član kluba. Zgodilo pa se je poštenemu človeku, da ni bil v klub sprejet, ker se pri teh ljudeh človek prične šele menda z dovršenim doktoratom ali pa z spravljenim vojnimi dobičkom. Hudo izbirajo! In zadnjič so temu klubu občinski očetje sosedno parcelo, za katero je nekdo občini veliko več ponudil, odprodali za smešno nizko ceno, menda v priznanje za aristokratske manire! Dolgi besedi kratki smisel je torej ta: Kopelj ob iztoku »Malega Grabna« naj se komunicira in naj bo dostopna slehernemu človeku, ki se mu hoče plavati tamkaj! Občinski svet naj resno premišljuje o stvari, kajti kako pride klub, tucat privilegirancev, do tega, da prikrajuje ljudstvo v svojih nujnih potrebah po prosti kopelji? Druga ljubljanska posebnost je ta, da so na ljubo najemniku »Kolezije« zabranili občinstvu nakrat dostop v takozvani »Hribarjev Gaj«. Sklenili so to v občinskem svetu in so dohod dali kratkomalo zabarikadirati! V času, ko drugod odpirajo ljudstvu dohode doslej hermetično zaprtih cesarskih vrtov, pa pri nas zapirajo bora setališča, ki so ljudem za oddih po težkem delu nujno potrebna! Saj vsak ni, da bi šel na »promenado« pred pošto in po »Zvezdi in Glavnem trgu!« Odpri tedaj se, Hribarjev Gaj!

Ij Ni bilo več slike, denarja pa tudi ne. K vdovi Jerici Knez iz Rožne doline je prišel okoli Novega leta neki 50 let stari mož, kateri ji je kazal emajne fotografije in se ji je ponudil, da napravi fotografijo njenega moža za na grob. Žena mu je dala 40 kron in edino sliko, katero je imela od njenega moža. Goljufa vdova ni več videla.

Ij Od Ljubljane se ne more ločiti Kunigunda Leban, katera ima prepovedan povratek v Ljubljano, toda v dveh mesecih se je že trikrat vrnila v prestolico Slovenije. In zopet so jo vtaknili v luknjo.

Ij Najdeno. Našla se je manjša vsota denarja na Pogačarjevem trgu. Več se pozive pri prodajalki sadja A. Česen istotam.

I. slovenski orlovski tabor.

»Sveta vojska« ima o priliki mariborskega tabora svoje zborovanje i. s. v. ponedeljek, 2. avgusta dopoldne. Na zborovanju govore gg. dr. Gosar, dr. Justin, ravnateljica Stupica, prof. Kovačič in duh. svetnik Kalan. Zborovanje se v lepem številu udeležijo zastopniki hrvatskih abstinentskih društev.

»Dobrodelnost« zboruje v Mariboru v ponedeljek 2. avgusta popoldne. Ob tej priliki se osnuje Zveza dobrodelnih društev, ki naj uredi po enotnem načrtu naše karitativno delo.

Fantovski in moške Marljane družbe imajo o priliki mariborskega tabora svoje glavno zborovanje v soboto 31. julija ob 10. uri dopoldne takoj po končanem mariborskem taboru.

Dijaški vestnik.

d Na zadnjem občnem zboru podružnice SDZ za Gorenjsko dne 28. jun. t. l. je bil za šolsko leto 1920/21 izvoljen sledeči odbor: predsednik Bitenc Mirko, st. phil.; podpreds. Spendal Janez, st. theol.; tainik Milač Šimen, st. phil.; blaginik

Vrevc Franc, st. techn.; knjižničar Strupi Alojzij, st. theol.; revizorja Hvastja Janez in Božnar Tone. — Vsi dopisi na imenovano podružnico naj se pošiljajo na naslov: Šimen Milač, fil., v Lešah pri Radovljici.

d Potovalna listina se dobi v tajništvu S. D. Z. vsak dan dopoldne od 11. do 12.

Turistika in sport.

Kadilnikove koča, 1835 m vrh Golice, je temeljito prenovljena in vse poprave dogotovljene. — V nedeljo, dne 4. t. mes., bo slovesna otvoritev ter vabimo tja gor vse turiste iz Posavja, predvsem pa še planince in planinke iz Podravja.

Najnovejša poročila.

REGENT NA POVRATKU.

LDU Sisak, 30. junija. Ko se je sinoči prestolonaslednik vračal v Belgrad, ga je čakala na kolodvoru ogromna množica naroda, ki mu je priredila prisrčne ovacije. Ko je vlak dospel na postajo, je godba svirala »Bože pravde«. Regent je izstopil iz vlaka in se rekoval z zastopniki meščanstva, posebno z mestnim županom, kateremu je z veseljem pripovedoval o svojem potovanju. Danes je prejel mestni župan v Sisku brzozavko ministrskega predsednika, da ga je regent odlikoval z redom belega orla. Kakor se čuje, so na vseh postajah sprejeli regenta ravno tako, kakor takrat, ko se je peljal v Zagreb.

REGENTOVA ZAVJALA HRVATSKE-MU BANU.

LDU Zagreb, 30. junija. Ban dr. Laginja je prejel nastopno brzozavko: »Ta trenotek je Nj. Vis. kraljevič prispel popolnoma zdrav v svojo prestolnico. Vzhičen vsled sprejema v divnem Zagrebu in po vseh krajih mile mu Hrvatske in Slavonije je Nj. kr. Visočanstvo blagovolilo odrediti, da se Vam zahvalim v njegovem imenu za sijajni sprejem v glavnem mestu Hrvatske in Slavonije, ki mu bo ostal v neizbrisnem spominu.« — Podpis: Dr. Milenko Vesnić.

USPEH REGENTOVEGA POTOVANJA.

Belgrad, 30. junija. Pot regenta v Zagreb in Ljubljano ter svečani sprejem se tolmači tukaj kot najenergičnejši protest proti italijanskim nasiljem in lažnjivim vestem, da nismo složni v obrambi narodnih pravic.

ZUNANJEPOLITIČNI POLOŽAJ.

Belgrad, 30. junija. Politično življenje stoji pod vtisom dogodkov v Albaniji in v Italiji. Albanci zahtevajo, naj zasede naša vojska Skader. Vsi politični krogi so mnenja, da mora naša država živeti z Albanijo v najožjem prijateljstvu in da se stališče naše države popolnoma strinja s stališčem Grške. Dogodke v Italiji spremlja naša vlada z največjo pazljivostjo. Upa se, da bo italijanska vlada dobila sedaj dober nauk, da pripada Balkan balkanskim narodom.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Belgrad, 30. junija. Jutri ob 4. popoldne bo seja narodnega predstavništva, na kateri bo nadaljevanje razprave o volivnem zakonu. Na vrsti je člen 16.

NALOGE PARLAMENTA.

Belgrad, 30. junija. Po sprejetju volivnega zakona bo parlamentu predložen zakonski načrt o državnem proračunu. Pri tej priliki se bo definitivno rešilo valutno vprašanje, konsolidacija državnih dolgov in centralizacija finančne administracije.

KANCELPARAGRAF.

Belgrad, 30. junija. Radi kancelpara grafa je nastalo v demokratskih vrstah različno mnenje. Konservativni elementi uvidevajo, da se ne sme proti posameznim stanovom uveljavljati izjemnih zakonov. Razloge temu umiku je iskati v tem, ker so se pojavili ostri glasovi protesta. Učitelji, uradniki in duhovniki bi bili s takim zakonom izopostavljeni na milost in nemilost vlade. Ravno v teh vrstah so imeli demokrati največ pristašev, ki pa so se pričeli radi tega predloga oddaljevati od stranke. To je prisilo demokrate, da že javno govore, da njihov predlog ni predlog celega kluba. Govori se, da bodo v debato poslali tudi svojega protigovornika, da bi se tako demokrati rehabilitirali napram javnosti.

DRŽAVNI SVET.

LDU Belgrad, 29. junija. Dne 23. t. m. so se začele počitnice za državni svet; trajale bodo do 14. avgusta. Čas, ko državni svet ne bo delal, se ne bo vtel v rok za pritožbe, ki se morajo po zakonu vlagati neposredno pri državnem svetu.

POGAJANJA MED FRANCIJO IN VATICANOM.

LDU Pariz, 30. junija. (DunKU - Havas) Ko je odposlanec Colrad v ameriški komisiji za zunanje posle podal svoj ekspozice o pogajanjih med Francijo in rim-

ske stolico, je izjavila komisija, da se ta pogajanja izza 17. junija smatrajo za končana, ko so dovedla do dogovora, po katerem se je vatican strinjal z mnenjem Francije glede papeževga potovanja. Vatikanski se na noben način ne bo vtkal v notranjo politiko Francije in spoštovalo se bo francosko zakonodajstvo, zlasti ono, ki se nanaša na verske dogovore. Vatikanski je v poteku pogajanj vedno kazal najdobrejšo prijaznost, da bi omogočil ugoden izid.

MIROVNA POGODBA S TURČIJO.

LDU Pariz, 30. junija. (DKU) »Temps« poroča, da obsega odgovor turške mirovne delegacije na mirovno pogodbo 40 strani. Turčija priznava novonastale države, Poljsko, Jugoslavijo in Čehoslovaško, potem kot neodvisne države Sirijo, Mezopotamijo in Palestino, kakor tudi Armenijo in Hedžas ter naposled protektorat Francije nad Tunisom in Marokom, se odpove vsem pravicam glede Libije in otokov Dodekaneza, priznava angleški protektorat nad Egiptom, svobodno plovbo v Sueškem prekopu, angleško-egiptovsko upravo Sudana in aneksijo Cipra po Angliji. Turčija se odpove pravic do velikih otokov v Egejskem morju. Da se zajamči varnost Carigrada, zahteva turška vlada mimo drugega omejitve števil tujih vojnih ladij ter prosi, da bi vzhodna Tracija s predvojnimi mejami ostala pod turško oblastjo in da grške čete zapuste Smirno in sosednje ozemlje. Turška vlada bo pritrdila temu, da bodo te pokrajine tri leta zasedene po četah zaveznških vesil, in bo odobrvala odredbe za varstvo manjšin.

BORZA.

LDU Zagreb, 29. junija. Devize: Berlin 185—190, Italija 410—450, London 270 do 280, New York 0—65, Pariz 500—575, Praga 170—175, Švica 0—1300, Dunaj 45—46.50. Valute: Ameriški dolarji 61—62, avstrijske krone 47—48, carski rublji 120—125, francoski franki 0—580, napoleonor 280—285, nemške marke 175—180, rumunski lei 173—178, italijanske lire 430—450, turške lire v zlatu 300—320, čehoslovaške krone 150—170.

Ureditev uradniških plač.

LDU Belgrad, 27. junija. Izgotovljen je zakonski osnutek o državnih uradniških, da se jim zenači uradniška plača v vsej kraljevini. Komisija, ki je pod predsedstvom Marka Gjuričiča, predsednika državnega sveta, delovala na tem več mesecev, je v glavnem izvršila svoj posel. Četudi besedilo še ni definitivno določeno, je v glavnem gotovo. Sedaj se izdeluje motivacija in se bo v par dneh ves elaborat izročil ministru za konstituantu, ki je navedeno komisijo odredil. Misli se, da bo potem zakon mogel stopiti v veljavo 1. septembra.

Glavne odredbe tega zakonskega načrta so: Vsi civilni državni uslužbenci, razen ministrov, se delijo: 1. na uradnike, 2. na poduradnike, 3. na slugo.

Uradniki se delijo po plačah v 11 razredov:

I. razred ima 24.000 dinarjev letne plače in 4800 dinarjev redne stanarine, II. razred ima 22.000 dinarjev letne plače in 4200 dinarjev redne stanarine, III. razred ima 20.000 dinarjev letne plače in 3600 dinarjev redne stanarine, IV. razred ima višja stopnja 18.000, nižja 16.000 dinarjev letne plače in obe stopnji pa 3000 dinarjev redne stanarine, V. razred višja stopnja 14.000, nižja 12.000 letne plače, stanarine obe stopnji 2700 dinarjev, VI. razred višja stopnja 11.000, srednja 10.000, nižja 9000, stanarina 2400 dinarjev, VII. razred višja stopnja 8400, srednja 7800, nižja 7200, stanarina 2100 dinarjev, VIII. razred višja stopnja 6500, srednja 6000, nižja 5500, stanarina 1800 dinarjev, IX. razred višja stopnja 5100, srednja 4700, nižja 4300, stanarina 1500 dinarjev, X. razred višja stopnja 3900, srednja 3600, nižja 3300, stanarina 1200 dinarjev, XI. razred višja stopnja 3000, srednja 2700, nižja 2400, stanarina 960 dinarjev.

Za poduradnike so predvidene plače in stanarina: 9. stopnja 3600 dinarjev, 8. stopnja 3400 dinarjev, 7. stopnja 3200 dinarjev, 6. stopnja 3000 dinarjev, 5. stopnja 2800 dinarjev, 4. stopnja 2600 dinarjev, 3. stopnja 2400 dinarjev, 2. stopnja 2200 dinarjev, 1. stopnja 2000 dinarjev, redna stanarina za vse stopnje znaša 800 dinarjev na leto. Poduradniki, posebno strokovnih kategorij morajo dobiti te plače povišane za 50 %.

Za slugo so predvidene te plače in stanarina: 9. stopnja 3000, 8. stopnja 2850, 7. stopnja 2700, 6. stopnja 2500, 5. stopnja 2400, 4. stopnja 2250, 3. stopnja 2100, 2. stopnja 1950, 1. stopnja 1800 dinarjev, stanarina pa znaša za vse stopnje po 700 dinarjev. Po potrebi se za posamezne kraje v kraljevini more odrediti izredna stanarina, ki more biti 50 % večja od redne. Neozmenjeni dobivajo stanarino za 25 % manjšo kakor je redna.

Državni uslužbenci imajo za rodbine pravico doklad, in sicer za ženo, otroke in

pastorke. Uradniku pripada za ženo 720 dinarjev na leto, poduradniku in slugi pa 540 dinarjev, vsem brez razlike pa pripada 540 dinarjev na leto za vsakega otroka. Ministrski svet odreja izredne doklade po potrebi službe in po razmerah v posameznih krajih v državi in zunaj države.

Uradniki se delijo v nastopne kategorije: 1. na skupino z zrelostnim izpitom in popolno fakultetno izobrazbo, 2. na skupino z večjo izobrazbo kakor so srednje šole z zrelostnim izpitom in manjšo kakor fakultetno izobrazbo, 3. na skupino s srednješolskim zrelostnim izpitom, 4. na skupino z nekoliko večjo izobrazbo kakor je v osnovnih šolah. Praviloma se v vseh štirih skupinah uradniki po kvalifikaciji v njihovi kategoriji avtomatično pomikajo do gotovega razreda. Uradniki prve skupine začno službo z 9. razredom in avtomatično napredujejo do 6. razreda. Uradniki druge skupine začno s srednjo plačilno stopnjo 10. razreda in napredujejo avtomatično do najvišje plačilne stopnje 7. razreda. Uradniki tretje skupine začno službo z 10. razredom in napredujejo avtomatično do 8. razreda, uradniki četrte skupine pa začno službo z 11. razredom in napredujejo avtomatično do všteti 9. razreda. Mimo avtomatičnega reda more uradnik napredovati z imenovanjem na prosta mesta neposredno višjega razreda. Pri tem odločuje njegova sposobnost. Po potrebi se razpisujejo natečaji. Uradniki druge, tretje in črte skupine morejo napredovati samo še za dva plačilna razreda višje, kakor je označeno kot maksimum avtomatičnega napredovanja.

Za poduradnike se postavljajo osebe, ki imajo osnovno šolo in strokovno izobrazbo, kakor je potrebna za posamezne službe.

Za slugo se postavljajo one osebe, ki znajo toliko čitati in pisati, kolikor to zahteva njihov službeni položaj. Uradniki služijo v posameznih stopnjah dve do tri leta, poduradniki in slugo pa služijo v nižjih stopnjah po dve leti, potem pa po tri leta.

Uradniki, poduradniki in slugo so v prvih treh letih službe začasni, potem pa postanejo stalni in ne morejo biti brez obsodbe odpuščeni ali vpokojeni. Ostavka na državno službo je mogoča, vpokojitev na prošnjo pa samo v primeru dokaza bolezni in po končanem 60 letu starosti ali po dovršenih službenih letih. Uradnike od 1. do 6. razreda imenuje, premešča in vpokoji kralj na predlog ministra, ostale uradnike pa minister, odnosno pristojne oblasti. V 1. činovnem razredu je predsednik državnega sveta, predsednik kasacijskega sodišča in glavne kontrole, v 2. razredu so državni svetniki, predsednik oddelkov v kasacijskem sodišču in glavni kontroli, izredni poslaniki in polnomočni ministri v inozemstvu, pomočniki ministrov in predsednik apelacijskega sodišča, v 3. činovnem razredu so generalni direktor ministristva, upravniki monopolov, predsedniki oddelkov apelacijskega sodišča, kasacijskega sodišča in člani glavne kontrole, v 4. činovnem razredu so apelacijski sodniki in svetniki poslaništev v inozemstvu, v 5. razredu so načelniki oddelkov v ministristvo in inšpektorji ministristva, v 6. razredu so podnačelniki oddelkov ministristev, v 7. razredu so tajniki ministristev, v 8. razredu tajniki ministristev, v 9. razredu pisarji ministristev, v 10. in 11. razredu istotako. Za vsako drugo službeno razmerje, ki se v tozadevnem določilu ne omenja, bo ministrski predsednik osnoval činovne razrede po gorenji shemi. Pravica do polne pokojnine se prizna po 36 službenih letih, pravico do pokojnine pa dobi vsak državni uradnik, poduradnik in sluga po 10 službenih letih v višini 50 %, za vsakega nadaljnjega pol leta 1 % več. Družina dobi pokojnino v primeri smrti v oni višini, kakor bi jo imel, ako bi se v istem času vpokojil. Ena oseba dobi 50 %, dve osebi 65 %, tri osebe 75 %, štiri in več oseb 85 % osnovne plače. V nobenem primeru pa ne more biti pokojnina manjša od 600 dinarjev in večja od 10.000 dinarjev. Državni uradnik plača sorazmerno 1—4 % davka od svoje plače brez vsakih drugih doklad. Poduradniki in slugo so oproščeni plačevanja davka. Dokler trajajo izredne draginjske razmere, se morejo začasno plačevati draginjske doklade. Razdelitev v razrede in stopnje bodo izvršili resortni voditelji po zaslusni komisije za razdelitev, ki bo imenovana v vsakem resortu.

Gospodarstvo.

g Za povzdigo naše valute v prometu z inozemstvom. Finančni minister je izdal z dnem 26. maja 1920, št. 69.748, odlok, s katerim se določajo smernice pri nakupovanju blaga v inozemstvu v naslednjem smislu. Kakor je že splošno znano, je eden izmed glavnih vzrokov nizkemu kurzu naše valute in njenemu počasnemu dviganju naša ogromna izplačila v inozemstvu. Vsled večletne vojne je naša zemlja popolnoma izčrpana in cele pokrajine so čisto opustošene ter se obračajo na centralno vlado za svojo obnovo. Ako se k temu priračunajo še razne druge dobave v ino-

zemstvu, ki jih ni dobili v naši kraljevini, tedaj se dobi jasnejši pojmov o naših ogromnih izplačilih v inozemstvo, medtem ko so plačilna sredstva v to svrhu jako pičila. Najslabše je pa to, da se opaža, da se pri vseh dobavah v inozemstvu sklepajo pogodbe s plačilom v valuti, ki je nesorazmerno višja od naše t. j. ne gleda se na event. možnost plačila v naši valuti, da niti na to ne, da se plača v denarju dotične države, iz katere se blago dobavlja. Ne-dvomno je, da se na ta način manjša naša plačilna moč ter se mora čimprej onemogočiti tako postopanje. Ker je g. minister

financ v prvi vrsti poklican, da vodi račune o našem plačilnem prometu ter ukrene vse potrebno za zboljšanje naše valute, je odredil: 1. Naj se v bodoče poskuša sklepati dobavne pogodbe v inozemstvu v prvi vrsti v naši valuti, potem šele v valuti države, kjer se blago naroča; 2. naj se ne dobavlja v nevtralnih ali onih državah, kojih valuta je nesorazmerno višja kakor naša; 3. naj se predloži g. finančnemu ministru v vednost in odobrenje vse pogodbe, v katerih se stranka obveže k plačilu v inozemstvo. Pri tej priliki se pripominja, da se ne bo odobrila nobena pogodba, ki

v pogledu valute ne odgovarja gornjim principom in zlasti ne pogodbe o dobavah iz držav s povsem nizkim valutnim kurzom, ako se dogovori plačilo v boljši tuji valuti kakor n. pr. pogodbe, sklenjene v Rumuniji ali Poljski itd., ako se ni pogodilo plačilo v denarju dotične države, temveč v tujem novcu večje vrednosti.

— Zgubil se je včeraj opoldne od trgovine Kette do glavne pošte zlat starinski uhan. Pošten najditelj dobi nagrade toliko, kolikor se je uhan vreden. Odda naj ga na policijskem ravnateljstvu.

Aprovizacija.

a Mast in moka se dobi, dokler je zaloga, v prosti razprodaji v vojni prodajalni na Poljanski cesti št. 15. Kg masti stane 41 kron in kg moke 13 kron.

Kupita se 2 že rabljena I. brača (tamburice). Kdo, pove uprava lista.

Kočija dobro ohranjena, se proda. KOČIJA JAKOB TROŠEC, Kozarje 6, p. Dobrova.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažujejo bolečine in utrujejo telo masaze s fellerjevim pravim Elza fluidom! 6 dvojnastih ali 2 veliki specialni stekleni K.

Potreboval bi odvajajoče, želodce okrepčujoče sredstvo? Poslužite se le fellerjevih pravih Elza kroglic 6 skatlic 18 K. — Omot in poština posebej, a na ceneje. Eugen V. Feller Stubica donja, Elzatrš št. 134. Hrvatska.

Brala Sever zaloga pohištva in tapetarska delavnica, Ljubljana, Gosposvetska cesta, Kolizej, priporoča vsakovrstne pohištvo po zmernih cenah. Vabimo na ogled.

Kot skladiščnik, delovodja ali tih trgovin išče mesta 31 letni mož, sedaj gostilničar, ož., kat., vešč. hrv., nem. in ital., najraje v Sloveniji. Ponudbe pod št. 2496 na upravo.

Prodajam molarno kolo s priklopnim vozom 7 konjskih moči v dobrem stanju. — Pavlin Franc, Tovarniška ulica 191. — Zelena jama Ljubljana.

Prodajam 25 sto-braslov. Tri ure od letih, doraslih kolodvora Zagorje. MATEJ DAGARIN, Čemšenik, p. Izlake.

Naznanjamo vsem sorodnikom in znancom tužno vest, da je naš mili oče, oziroma stari oče brat in tast gospod

Tomaž Eržen viš. pošt. kontrolor v p.

previden s tolažili sv. vere dne 29. junija t. l. v visoki starosti 79 let mirno in udano v Bogu zaspal.

Pogreb bo v četrtek dne 1. julija t. l. iz hiše žalosti Stari trg št. 2 ob 3. uri pop Ljubljana, dne 30. junija 1920.

Dr. Robert Eržen, tajnik fin. uprave, sin. — Frano Eržen, župnik, brat — Dora Eržen, roj. pl. Privitelio, sinaba. — Leon Eržen, vnuč.

Pes-čuval srednje velikosti, se kupi na Sv. Petra c. 23 A. Černe

Dobro moško kolo se proda v ohranjeno Dobrunj 68. Andrej Bricej.

Bog vsemogočni je v torek, dne 29. t. m. popoldne poklical k Sebi po zasluženosti plačilo prečastnega gosпода

Jurija König duhovni svetnik in župnik

po daljši mučni bolezni, previdenega s svetimi zakramenti v starosti 74 let.

Pogreb bo v četrtek dne 1. julija dopoldne po opravljeni zadušni sv. maši.

Blagi rajnik se priporoča vsem častitim sobratom, znancom in prijateljem v pobožno molitev.

Na Vinici, dne 30. junija 1920.

Župni urad.

Zahvala.

Vsem, ki so z nami delili gorje in žalost ob priliki izgube naše hčerke, sestre in svakinje

Minke Jeglič

ki so njeno krsto okrasili s šopki in vencel ter jo spremljali na zadnji poti, se za znake tako tople ljubezni in sočutja najlepše zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 27. junija 1920.

Rodbine

Jeglič, dr. Stanovnik, Velikonja.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sočutja in tolažbe ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

Rudolf Jegliča

izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Zveznikih, 29. junija 1920.

Amalija Jeglič.

Prodajam 1 lahko kočjo in 1 močan zapravilavec STEFAN ERMAN, št. Vid 4, nad Ljubljano.

Bencinova lokomobila 4 1/2, do 6 HP pripravnica za pogon mlatilnice se proda po ugodni ceni. Ponudbe na poštni predal 103. Ljubljana.

Prsno oremo (Brustgeschier) za par malih konj — kupim. KOŠENINA, Ljubljana, Kolodvorska ul.

Izvežhana prodajalica za trafiko išče službe takoj. Naslov pove uprava lista pod št. 2600.

očijaž in špan (oskrbnik) oženjen brez otrok se išče. Oskrbnikova žena bi morala nadzorovati svinje in mladiče. — Graščina Sv. Križ-Začreče, Hrvatsko.

F. Oražem & Jančar pleskarja Ljubljana, Breg št. 6

se priporočata slavnemu občinstvu za vsa pleskarska dela.

Vabilo na 2. redni občni zbor

»Slovenske Socijalne Matic« v Ljubljani, reg. zadr. z o. zav., ki se vrši

v nedeljo dne 18. julija ob 10. ur. predpoldne v mali dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta in nadzorstva; 2. potrdilo letnih računov; 3. čitanje revizijskega poročila; 4. volitev upravnega sveta in nadzorstva; 5. sprememba pravil; 6. slučajnosti. Za upravni svet: R. Golouh.

Asistent očesnega oddelka deželne bolnice

Dr. Leopold Ješe

se pričel ordinirati za očne bolezni Dunajska cesta 17. I. n. od pol 2. do pol 3. ure popoldne.

Prostori za trgovino in stanovanje

se iščejo v najem v mestu ali na deželi. Cenjene ponudbe se prosi na upravo lista pod »Reelna trgovina« 2564.

Novodošlopripravo KADILO

se dobi v vsaki množini po nizki ceni pri svečarju J. KOPACU v Ljubljani, GOSPOSVETSKA CESTA številka 90.

Namizno olje

na debelo vedno 5—10% ceneje kot drugod. Stalno skladišče v Zagrebu. Cenjene naročbe vedno naravnost pri producentu: VLADIMIR JALIC, ZAGREB, PANTOVČAK 11. 2346

Čisto tropinsko žganje

od 24% do 30% močno nudi po dnevnim cenam večjo množino

Jovan Vuković, Erdut - Slavonija.

Kosti, regove, mezdno

suho in mokro, kakor vse usnjate odpadke kupuje vsako količino

Tovarna za klej v Ljubljani.

iz opuščenih črevljarn se prodajo vsi

stroji

za električni in ročni obrat, eventualno proti kompenzaciji za živila z izvoznim dovoljenjem.

Karl Stibor, Hartberg, Štajersko.

Trgovskega vajenca, 14 letnega izobrazbo, sprejme L. Fürsager v Radovljici. Kdor želi odgovor, naj priloži znakom.

Kolesa! Rabljena z novo pnevmatiko komad K 1700. Trgovina Vič št. 16. M. Sterniša.

Pozor! Cevi za kolesa, znamka Pirelli - Hutchinson, najboljša vrsta, nos K 135. Pnevmatiko za automobile po jako nizki ceni. Trgovina Vič 16 M. Sterniša.

Za pristavo na Kodeljevem se najame večje število

žanjic proti dobremu plačilu in dobri hrani. Zglatiti se je takoj v pisarni prisilne delavnice, Poljanski nasip 52.

Mlatilni stroj

na paro. popolen s pritiskinami znamka Clayton-Schuttleworth, 6 konjskih sil, v dobrem stanju, se ceno proda. Ivan Nemec, Murska Sobota (Prekm.).

Mliti, podgane, slenice, škarki

in vsa golazen mora poginuti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 10, za podgane in mliti K 10, za škarkarje K 10, posebno močna vrsta K 20; taktura za slenice K 10; uničevalce moljev K 10, prašek proti mrčesu K 10 in 12; masilo proti ušem pri ljudih K 5—10; masilo za uši pri živini 6—10; prašek za uši v obleki in perilu K 5 in 10; taktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev rastlin) K 10. Prašek proti uraviljam K 10. Masilo proti garjam K 10. — Pošilja po povestno Zavodu za ekspozit.

M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.

Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Sprejme se več raznašalcev in kolporterjev.

Cene so padle!

Kje? Samo v veletrgovini Alojz DULAR, preje Oskar Reitter, Slovenjigradec. Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem izdatno znižal cene pri vsej svoji zalogi, kakor pri: manufakturi, speceriji in železnini. Prodajam koruzno moko po K 6—, koruzni zdrob po K 650. — Dobi se tudi sladkor in rogaška slatina v poljubni množini. Za obilen obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

ALOJZ DULAR.

Pridite vsi in prepričajte se!

Industrija špirta D.D. Zagreb

2471 Boškovičeva ulica št. 7.

Brzjavlj: Spiritusindustrija. Telefon interurban 4—96.

Ima v Ljubljani skladišče finega rafiniranega špirta

pri „BALKANU“ trgovska šped. in komis. deln. družba

in dobavlja iz svojih tvornic surovi špirit za tvornice octa in denaturirani špirit na debelo. — Naročbe prejema glavni zastopnik

MAVRO FURST, LJUBLJANA, Sodna ulica št. 5.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelek za

življenska zavarovanja.

Sprejema: V življenskem oddelku: zavarovanja na doživljenje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg 33.

Zanesljivi posredovalci se vedno sprejemajo.

Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

ELEKTROTEHNIKA

»Svetla«, Mestni trg 25.
Verbaj A., Linhartova ulica 4.

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Grabietz Franjo, Miklošičeva c. 6.
Čunc Franc, Wolfova ulica 6.

JAVNA SKLADIŠČA

»Balkan«, I. Ljublj. javno skladišče,
Dunajska c. 33. (Tel. 366.)

KLEPARJI

Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KNJIGARNE

Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE

Knjigovoznica K. T. D., Kopit. ul. 6.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE

Olup Josip, Pod Trančo.
Sax Ivan, Stari trg 8.

LEKARNE

»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MANUFAKTURNE TRGOVINE

Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

MODNI SALONI

Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.

MODNE TRGOVINE

Kunovar Ivan, Stari trg 10.
Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.

PARFUMERIJE IN KOSMETIKA

»Uranus«, Mestni trg 11.

TRGOVINE S PAPIRJE

»Uranus«, Mestni trg 11.

RESTAVRACIJE

»Perles«, Prešernova ulica.

SOBNO SLIKARSTVO

Žuran Martin, Mestni trg 12.

STAVBENA PODJETJA

Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.

ŠPEDIJSKA PODJETJA

»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO

Černe Lud., Wolfova ulica 3.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZ. IN POLJED. STROJI

Erjavac & Turk pri »zlati lopati«.
Valvazorjev trg št. 7.
Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta 10. (Mar. Ter. cesta.)

UGLAŠEVANJE IN POPRAV. LJANJE GLASOVIRJEV.

Povše Feliks, Tržaška cesta 45.

ZAVESE,

vezeno cerkveno perilo, bireti.

»Stora«, dr. z o. z., Št. Vid nad Lj

Pristno medicinsko

ribje olje

audi lekarna Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta.

Muholovnike

(trakovne) in sveče ima v zalogi Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18.

F. J. Peneš, Moste pri Ljubljani

razpošilja na drobno in debelo v vsaki množini: sladkor, kavo, cikorijo, papriko, poper, rozine, namizno olje, kis, milo, pralni prašek ter vsakovrstno specerijsko in kolonialno blago po najnižjih dnevnih cenah ter se za množična naročila priporoča. 2377

Komercialni vodja

prvovrstna, starejša moč z zaupnemu mestu primernim nastopom, verziran v vseh komercialnih in pisarniških manipulacijah, samostojen korespondent v vsaj treh jezikih, z večletno prakso v enaki službi se sprejme. Nastop takoj. Ponudbe na upravo lista pod šifro A. J. K. 2423.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lasnem domu Miklošičeva cesta št. 6
obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enostotisoč kron rezervnih zakladov.

Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici) na hipoteke in v tekočem računu.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Naznanilo! P. n. občinstvu ter mojim cenjenim odjemalcem v vednost, da bo moja trgovina od 1. julija do 1. avgusta t. l. vsled dopusta mojemu osebju zaprta.

Ant. Krisper

Ljubljana, Mestni trg 26.

Sprejememo o službo

skladiščnika, fakturista in uradnika

za delavski urad, kateri so v železniški stroki večji in dobro izurjeni. Ponudbe na: Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Stavbeno podjetje

Ing. Jos. Dždek

KRANJ, Slovenija.

Izvršuje: betonske in železobetonske stavbe — zgradbe za izrabo vodnih moči — elektrarne — mostne zgradbe — jezove — obrežna zavarovanja — moderne industrijske naprave — kanalizacije — vodojeme — visoke stavbe vseh vrst — poljedelska poslopja — cestne stavbe ter ima na razpolago veliko množino okroglega železa za železobetonske zgradbe.

Mestni stavbenik Ivan Bricelj

stavbeno podjetje tehnična pisarna, Ljubljana, Slomškova ulica 19 nasproti mestne elektrarne, se priporoča za vsa stavbna dela, napravo načrtov in proračunov. Delo solidno, cene zmerne in najboljše klasificirani delavci. 3377

Oglje in drva

se kupijo.

Ponudbe na ANONČNO EKSPEDICIJO, Al. Matelič, Ljubljana.

Kavo čaj

Čokolado
Kakao
Kavni pridatek
Konjak
Rum
Likerje
Šampanjec
Namizna vina
Mandelne
Rozine
Paradižnike
Dišave
Riž
Slive

razpošilja po celem kraljestvu

Josip Fabiani

Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Drva in oglje

se dostavlja na dom najceneje.
SREBOTNJAK, Kolodvorska ul. 31.
Istotam se kupi večja partija oglja za izvoz.

KOLONIJALNO

Najcenejša dobava na debelo

'FRUCTUS'

d. d. za promet zem. proizvodov, kolonialnim in drugim blagom preje

Izidor Scholler-a sin

(ustanovljeno 1883)

Zagreb, Vlaška ul. 12.

Telefon 106. Brzjav: Fructus.

ŠPECERIJSKO

BLAGO

Sladkor

v kockah razpošilja dokler je zaloga, in sicer: pri odjemu najmanj 50 kg po K 64— za kg, 500 kg po K 62— za kg.

Dalje dobavlja po naročilu franco vsaka postaja v Sloveniji samo vagonke pošiljate: Banatsko pšenico po K 700— za 100 kg, zdravo koruzo po K 480— za 100 kg.

Za solidnost blaga se jamči ter se priporoča tvrdka

Paternost & Remic, Ljubljana, Rimska c. 2.

Brzjav: Parem, Ljubljana.

Naročajte in širite „Slovenca“!

Črno dalmatinsko vino

ima v zalogi

Gospodarska zveza v Spodnji Šiški.

Bencin 725/740

v železnih sodih po 400 kg po ceni K 39— za kg loko Ljubljana prispe v približno 14 dneh.

Naročila prevzame:

„PROMET“ tehnično-industrijsko podjetje d. z o. z. Ljubljana, Gradišče št. 9.

Veletrgovina

Turković & Kühar

MARIBOR, Cankarjeva ulica št. 26. Telefon št. 373.

Velika zaloga vseh vrst živil, kolonialnega blaga, stavbenega materiala, železa, surovine, drv za kurjavo i. t. d., se priporoča cenj. občinstvu.

Osební avto „MERCEDES“ 40 K. S.

6 sedežev, moderna karoserija, najboljši obroči. pripravljen za takojšnjo vožnjo proda po zelo nizki ceni

Franz Gottwald, Graz, Štaj., Frankergasse 24.

Hipotekni zavod mestne hranilnice v Mariboru.

Telef. int. št. 3.

Rezerve: 1.500.000 kron.

Dovoljuje 4 1/2% posojila, izdaja 4 1/2% zastavnice, ki uživajo sirotinsko varnost ter se lahko uporabljajo za plodonosno naložbo kapitalov občin, cerkva, ustanov, sirotinskega denarja itd. Denar je najvarnejše naložen, ako si kupite zastavnice hipoteknega zavoda v Mariboru, katere se visoko obrestujejo in za katere jamčijo pupilarnovarno vknjižena posojila. Ker se izda samo omejeno število 4 1/2% zastavnic, si je treba iste pravočasno zasigurati. Zavod stoji pod stalno državno kontrolo in je edini zavod te vrste v Jugoslaviji.

Parni stroj 30 HP

se takoj proda. — Natančnejše pri tvrdki »Impex« v Ljubljani, Krekov trg 10.

„BALKAN.“

Trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba.

Brzjavni naslov: „Balkansped.“

Ljubljana — Maribor — Trst — Wien

Špedicije vseh vrst. — Sprejemanje blaga v skladišča. — Zacinjanja. — Mednarodni prevozi. — Selitve s patentiranimi vozovi na vse strani. — Skladišče, spojeno s tirom južne železnice. — I. ljubljansko javno skladišče.

Špedicija. — Import. — Eksport. — Komisija.